

bb 66. egynapos budapesti tartózkodás után elutazott a berlinben járt bolgár pártküldöttség

sze szb la

1963. január 24.

a bolgár kommunista párt küldöttsége, amely todor zslivkovnak, a bolgár kommunista párt központi bizottsága első titkárának, a bolgár népköztársaság minisztertanácsa elnökének vezetésével résztvett a német szocialista egységpárt 6. kongresszusán, berlinből átutazóban, az mszmp központi bizottsága meghívására megszakította útját budapesten és egy napot hazánk fővárosában töltött.

a bolgár küldöttséget kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, németh károly, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság titkára fogadta és bucsúztatta.

a küldöttséget a határtól budapestre kísérte hollai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, valamint jancso georgiev, a bolgár népköztársaság magyarországi nagykövete.

a bolgár pártküldöttség megtekintette a parlamentet, a nemzeti galériát és látogatást tett a minőségi cipőgyárban, ahol nagy józsefné könnyűipari miniszter üdvözölte a vendégeket.

a fogadásnál és az elutazásnál jelen volt még mirko tepavac, a jugoszláv szövetségi népköztársaság budapesti nagykövete és siegfried hienzsch, az ndk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. /mti/

- v e g e -

22.30/ szb

-44-

/RR/

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 180 100, 160 100

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felüli

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 25.

bb 1. többszáz jelentkező a kisz központi művészegyüttesének tehetségkutató versenyén

i s/gg-lm sr

1963. január 25.

a kisz központi művészegyüttese a magyar rádió zenei főosztályának támogatásával népdal-énekes tehetségkutató versenyt rendezett. többszáz fiatal jelentkezett próbaéneklésre, a „rostavizsgán”, azonban mindössze harmincöten feleltek meg. a fiatalokat a rádióban is meghallgatták, majd a „bevéltakból”, a kisz központi művészegyüttese népdal-studiót szervez./mti/

bb 2. a „két félidő a pokolban”, - osloban

i di/hné- lm sr

1963. január 25.

az egyik norvég filmforgalmazó cég megvásárolta a „két félidő a pokolban”, című hunnia-filmet, amelynek főszereplője sinkovits imre, elnyerte a filmkritikusok díját. az alkotást hamarosan bemutatják az oslovi mozikban./mti/

bb 3. törkölyt kapnak a vaddisznók - „őz-vendég”, egy budai üzemben - még mindig félénkek a fogolycsapatok - tragédiák az erdőben

i so/gg-lm ie

1963. január 25.

az egyik budai Üzem főmérnöke a napokban telefonált az országos erdészeti főigazgatóság vadászati osztályára és közölte, hogy a gyár kertjében egy legyengült őzet fogtak. megkérdezte mi a teendő. a vadászati szakemberek intézkedni kívántak, hogy az őzet a budapesti erdőgazdaságnál etessék tavaszig, s csak azután bocsássák el, de a főmérnök kérésére végülis úgy állapodtak meg, hogy a nagy tél idejére az őz az „üzem”, vendége „lehet. /folyt.köv./

- 1 -

bb 3. /törkölyt kapnak a... folyt./-lm

nem egyedülálló eset ez most az országban. az erdő vadjait a kisebb megszakításokkal november vége óta tartó kemény hideg, a havas tél erősen megviselte. az erdészek és a vadászok megfigyelése szerint az állatok ilyenkor sokkal kevésbé félnek az emberektől, sok helyen a lakott területek közelébe huzódnak. főleg az etető környékén tartózkodik nagyon sok vad, az őzek jóformán ott fekszenek a fedett tetőjű színek alatt. a mostani időjárás egyébként a nagyvadak közül az őzeket viseli meg a leginkább, mivel a jégkéreggel fedett hó lekoptatja a szőrüket és később ki is sebzi az állatok lábát. az erdőben hókékekkel nyitnak utat az etetőkhöz, hogy az elgyötört állatok táplálékhoz juthassanak, ahol pedig erre nincs mód, egy-egy nagyobb rönköt vontatnak végig, s ezzel törnek csapást.

a nagy fagyra való tekintettel több helyen már a vaddisznók is juttatnak táplálékot. természetesen nem az értékes tükarmányból kapnak, hanem a pálinkafőzdekben visszamaradt törkölyt szórják ki számukra. a legnehezebb a fogolycsapatok etetése, mert ezek a madarak még mindig rendkívül óvatosak, tartózkodóak. a vadászoknak kell megfigyelniük azokat a szélről védett fákat, amelyeket különös előszeretettel keresnek fel és oda szórják ki részükre a táplálékot.

a jelenlegi helyzetben az erdészeknek és vadászoknak rendkívül körültekintő munkát kell végezniük, hogy a súlyos károkat, az erdei tragédiákat megakadályozzák. a vadászat történetében az egyik legnagyobb állatpusztulást az 1929-es nagy tél után jegyezték fel. ekkor a pilis hegység szentendrei oldalán egy kerítésnél 140 elhullott szarvast találtak. a szarvasok pilismarót és dömös irányából vándoroltak a szentendrei részre, ahol több vadetető helyet állítottak fel számukra, de legyengülten érkeztek egy hosszabb vadvédelmi kerítéshez és már nem tudták folytatni útjukat. az ilyen tömeges pusztulást csak a vadállomány gondos figyelmével és etetésével lehet elkerülni. a vadászok tapasztalata szerint is szükséges ezekben az időkben az énekesmadarak etetése. ahol lehet, faggyudarabokat, és más eleséget kötnek ki a fák gallyaira, de - mint a szakemberek elmondották - ennél sokkal hatásosabb, ha minél többen ablakaikban táplálják a lakott területeket felkereső madarakat. ilyen kemény tél ugyanis éveket át érezhető kárt okozhat a hasznos madárállományban./mti/

-2-

bb 4. megvalósul: elsőosztályu jeggyel, elsőosztályu kocsi - dunakeszi összesen 120 új kocsit ad a MÁV-nak a belföldi forgalom számára

1 hbj/sze-lm vg

1963. január 25.

gyakran előfordult, hogy a MÁV helyi vonalának utasai hiába váltottak első osztályu jegyet, mert a szerelvényben vagy nem volt elsőosztályu személykocsi, vagy legfeljebb egy, amely viszont tuzsufolt volt. így tehát az utasok nem tehettek mást, mint az elsőosztályra váltott jegyükkel „átvonultak”, a másodosztályu kocsikba.

végre az előjelek szerint megoldódik ez a probléma. a dunakeszi járműjavító a múlt évben elkészítette a belföldnek szánt elsőosztályu személykocsi minapéldányát. az új kocsitípus külső kivitelében megegyezik az utóbbi évtizedekben gyártottakkal, belső kiképzésében azonban módosult, fülkék helyett ugynevezett „termekben”, helyezték el az üléseket. az ablakok osztottak, az alsó ablakmezőt rögzítették - tehát nem lehet kinyitni - csak a felsőt, ezáltal tökéletesebben véd a léghuzat és a vízbeszivárgás ellen. az összes ablaktáblát szilánkéntesen törő üvegből készítik. 18 kocsi már forgalomba került s az idén további 102 elsőosztályu személykocsit ad dunakeszi, így az elsőosztályu jegytulajdonosok megtalálhatják a kényelmesebb utazási lehetőséget a helyi vonalakon is./mti/

bb 5. öt újabb magyar filmet vett át a szovjetunió

1 di/hné-lm sr

1963. január 25.

statisztikai adatok szerint hazánkban kívül a szovjetunióban vetítik a legtöbb magyar filmet. jónéhány művészünk filmszerepeikből úgy megszerette a szovjet közönség, hogy Moszkvában, Leningrádban és egyebütt, legalább olyan népszerűek, mint idehaza. a szovjet filmforgalmazók állandóan figyelemmel kísérik, milyen filmeket forgatnak hazánkban, s évente többször is vásárolnak tőlünk. legutóbb öt filmünket vették meg. bemutatják majd az „első vasárnap”, -ot, a „legenda a vonaton”, a „házasságból elégséges”, -t, a „szegény gazdagok”, -at és a „hannibál tanár ur”, című filmet./mti/

-3-

RK

bb 6. től a nyárba - szaharai országokba szállítanak pecsenyebárányokat a mecsek- vidéki juhászok

vid j-lm ie

1963. január 25.

a mecsek-vidéki juhászokban megkezdődött az ismét pecsenyebárány export. a görögali, a szentlőrinci és a zengőaljai állami gazdaságok 1.200 fiatal juhot indítottak utnak külföldre. a 35-40 kilós bárányokat különös gonddal hizlalják meg. husuk nem túl faggyus, de nem is száraz, tehát igen alkalmasak rostos való sütésre. még a tél folyamán további 2 000 pecsenyebárányt szállítanak el a vidék juhtenyésztő gazdaságaiból. a fiatal juhok legnagyobb piaca a földközi-tenger partvidéke: olaszország, görögország, franciaország, szíria, libanon, algéria és - ~~egyben~~ libia. az utóbbi két országban a szahara-sivatag szomszédságába exportált bárányok most a zord téltől nirtelen a meleg nyárba kerülnek.

a mecsek-vidéki juhászok az év folyamán összesen több mint 10 000 tejesbárányt, pecsenyebárányt és hizott ürüt szállítanak külföldre. a jól jövedelmező exportban az állami gazdaságok mellett mintegy 40 termelőszövetkezet is részt vesz. /mti/

-4-

bb 7. négy kötetes mű készül budapest történetéről

1 lv/tm/m/

1963. január 25.

a budapesti történelmi muzeumban megkezdtek fővárosunk történetének megírását. a négy kötetre tervezett mű összeállításán több mint hetvenen dolgoznak. a nagy jelentőségű munkát széleskörű kutatás előzte meg. a történészek és a különböző szakemberek már évek óta gyűjtötték az adatokat és a levéltári dokumentumokat. a gyűjtési munka lényegében befejeződött, s most egy munkaközösség megkezdte a kötetek összeállítását. /mti/

...

bb 8. külföldi vendégművészek a februári hangversenyeken - fővárosi és vidéki fellépések

1 lv/tm/m/sr

1963. január 25.

februárban ismét számos külföldi művész vendégszerpel a vidéki és fővárosi hangversenyeken. a külföldi művészek sorát arnaldo estrella brazil zongoraművész nyitja meg, aki február 5-én mutatkozik be a zeneakadémián. a rio de janeiro-i nemzeti zeneiskola tanára rendszeresen hangversenyezik. a délamerikai országokon és az usa-n kívül, fellépett a szovjetunióban, kínában, csehszlovákiában, angliában, franciaországban és más nyugateurópai államban is. a 19. századi európai zongoraműsika mellett a spanyol és a dél-amerikai zongoraművek tolmácsolója. a zeneakadémián zongoraestjén schumann, liszt és chopin műveket játszik.

februárban fellépő külföldi művészek között szerepel két zongoraművész is. az egyik lászlóffy margit, magyar származású, s jelenleg dél-amerikában él. 1934-ben nyerte el a beethoven nagydíjat. 1936-ban a budapesti liszt versenyen és a varsói chopin versenyen is díjat nyert. önálló estje február 9-én lesz az országos filharmónia kamaratermében. a másik vendégművész nő mirka pokorna cseh származású. vendégszerpeleit már a szovjetunióban, az ndk-ban, ausztriában, jugoszláviában, olaszországban, japánban és indiában is. legutóbb 1959-ben járt magyarországon. művészetéhez főként a 19. és a 20. század zongorairodalma áll a legközelebb. mirka pokorna február 25-én a zeneakadémián a rádió szimfonikus zenekarának hangversenyén működik közre.

daniel safran szovjet gordonkaművész már jó ismerősként látogat fővárosunkba. többszöri magyarországi koncertjein kiérdemelte a közönség elismerését. safran nagy tehetségű művész, aki 1937-ben az össz-szövetségi versenyen, 1949-ben a budapesti vit-en és 1950-ben prágában első díjat nyert. safran a zeneakadémián február 13-án, a magyar rádió szimfonikus zenekarának hangversenyén lép fel, s schumann, milhaud, prokofjev gordonkahangversenyét játsza. az utóbbi két gordonkaversenynek ez lesz a magyarországi bemutatója. önálló estjén a zeneakadémián, február 16-án, beethoven, schumann és sztravinszkij műveket ad elő. /folyt. köv./

8.10/a

- 5 -

bb 8. /külföldi ... 1. folyt./ m

februárban kerül majd sor az októberben elmaradt susanne danco belga énekesnő hangversenyére is. európai hírnevét a mozart operák szoprán szerepeinek megszólaltatásával és a német dalirodalom tolmácsolásával szerezte. susanne danco a zeneakadémián február 12-én mutatkozik be.

a februári hangverseny-sorozatnak egyik kimagasló eseménye lesz a bécsi szimfonikusok vendégszereplése, amire az erkel színházban február 28-án, a zeneakadémián pedig február 19-én kerül sor. a zenekart mindkét esetben wolfgang sawallisch vezényli.

a külföldi vendégművészek sorát a zeneakadémián február 24-én a magyar vonósnégyes koncertje zárja. az usa-ban élő magyar művészek székely zoltán, kuttner minály, magyar gábor és koromzay dénes a vonósnégyes tagjai. az együttes elsősorban klasszikus művek előadását tekinti hivatásának. műsorukban mozart, g-dur vonósnégyese, bartók: IV. vonósnégyes és schubert d-moll vonósnégyes szerepel.

a külföldi vendégművészek közül daniel safran február 18-án miskolcon, 21-én győrött, 23-án pedig szegeden lép fel. susanne danco február 13-án debrecenben, 15-én pécsen szerepel. mírka pokorna február 23-án hatvanban, 26-án pedig kecskeméten mutatkozik be. /mti/

...

bb 9. a brikettgyárak is tartanak vasárnapi műszakot - ötezer tonna brikett terven felül az első negyedév végéig

i szf/gk/m/

1963. január 25.

a tartós kemény hideg miatt megnehezült tüzelőanyag-helyzet javításából a brikettgyárak is nagy erőfeszítéssel veszik ki részüket. a brikettermelő és széndusító vállalat mind a hat üzeme csatlakozott ahhoz a vállaláshoz, amelyet a szénbányászat tett a negyedévi terv másfél százalékos túlteljesítésére. nem könnyű dologra vállalkoztak, mert a nagy hidegben súlyos nehézségekkel kell megküzdeniük. a brikettgyárak számos termelő berendezése ugyanis vízzel dolgozik, így például „vizes” üzem a szénporleválasztó berendezés és a gumiszalag, amelyen a nedves brikett-alapanyagokat szállítják. ezek a nagy hidegben gyakran lefagynak, s üzemzavart, termelés kiesést idéznek elő. a gyárak dolgozói az elmúlt hetekben legtöbbször sikerrel előzték meg az üzemzavarokat, vagy pedig gyorsan elhárították azokat. a múlt héten a nagymányoki gyárban nehézséget idézett elő az is, hogy dunaujváros - ugyancsak a nagy hideg okozta zavarok miatt - négy napig nem tudta szállítani a brikett egyik fontos kötőanyagát, a szurkot. a gyár bitumennel pótolta a szurkot és így az anyaghiány csak egy napi termelés kiesést okozott.

/folyt. köv./

8.44/a

- 6 -

bb 9. / a brikettgyárak ... 1. folyt./ m

az a kormányintézkedés, hogy a bányák vasárnap is termeljenek, vonatkozik a brikettgyárakra is. ennek megfelelően négy brikettgyárban az elmúlt vasárnap három-három műszakban ugyancsak dolgoztak, két gyár pedig javítás miatt részlegesen termelt. így is több mint 3800 tonna brikettet állítottak elő, tehát majdnem elérték a terv szerinti 4200 tonnás napi termelést. a brikettermelő és széndusító vállalat szándéka az, hogy amíg a tüzelőhelyzet megkivánja, a brikettgyárak minden vasárnap dolgoznak, de csak két műszakban, a harmadikat pedig javításra fordítják, hogy hétköznap ne kelljen leállniok karbantartásra. úgy számítják, hogy ezzel a munkarenddel a brikettipar is túlteljesíti első negyedévi tervét, akárcsak a bányászat egésze. a túlteljesítéssel a negyedév végéig körülbelül ötezer tonna brikett-többletet adnak folyamatosan.

a brikettgyárak túlteljesítése azért rendkívül jelentős, mert a többlettermelés nagyobb része a háztartásoknak és a közületek fűtőberendezéseinek jut. /mti/

...

bb 10. tíz év egyetlen tsz-brigád élén...

vid/j/m/ie

1963. január 25.

török jános, a makói kossuth tsz 34 éves tagja olyasmit mondhat el magáról, amivel kevés tsz-gazda dicsekedhet. 10 éve ugyanannak a brigádnak a vezetője.

a kitűnően gazdálkodó szövetkezet fejlesztésében tevékenyen részt vevő török jános brigádjába annakidején, a kezdetben csak 64-en tartoztak és 270 holdon dolgoztak, ma már 384 tagu a népes brigád, s 1.300 holdat művelnek. a brigád tagjai valamennyien nők, ezért török jánost tréfásan „főasszony”, -nak nevezik. s ez komoly elismerésnek számít, mert a brigád asszonyai, lányai kiválóan dolgoznak. ezt bizonyítja az is, hogy tavaly csaknem 100.000 munkaegységet teljesítettek, s egyenkénti átlagkeresetük 15.000-20.000 forint volt. a brigád igen jártas a hagymatermesztésben, valósággal szakértője ennek a kulturának. a nagyfokú asszaly ellenére 180 goldról átlagosan 150 mázsa vöröshagymát takarítottak be holdanként. /mti/

...

8.50/a

- 7 -

Handwritten signature

bb 11. a széchenyi könyvtárban van a 15. század egyik „legmó-
dernebb,, térképe - mátyás király birtokában volt az első nyilt-
tengeri hajózásra is alkalmas tengerészeti térkép?

i ms/tm/m/sr

1963. január 25.

a muezumalapító gróf széchenyi ferenc könyvtárából 1802-ben
ritka érdekességű térképgyűjtemény került a magyar nemzeti muzeum-
ba. ma is a kéziratban őrzik ezt a tengerészeti térképgyűjte-
ményt, amelyet a 15. század legkiválóbb térképkészítője, az anconai
gratiosus andrea benincasa készített. a nagyhirű térképész minden
munkáját számon tartja a tudományos szakirodalom, ennek az 1474-ben
készült térképgyűjteménynek külön érdekessége, hogy - az abban a
korban készült térképek közül egyedül feltünteti a csillagászati
időt is, ez azért fontos, mert a csillagászati idő akkoriban 9 nap-
pal eltért a naptártól, márpedig a csillagászati idő ismerete
nélkül lehetetlen meghatározni a nyílttengeren járó hajók hely-
zetét, ez volt az oka, hogy abban a korban a hajózás a part-
vonalak mentén történt, a nyílt tengernek csak egy-két bátor
hajós mert nekivágni.

ács tivadar, a kitűnő író-történész feltételezése szerint a
széchenyi könyvtárban őrzött példány eredetileg mátyás király
könyvtárához tartozott. ezt a véleményét arra alapítja, hogy az
egykoru és későbbi szakirodalom szerint mátyás királynak volt
benincasától készített térképe minthogy az összes
benincasa térképeket számontartja a szakirodalom, és ennek a tér-
képnek a hitelessége kétségen felül áll, bizonyosra vehető,
hogy mátyás király könyvtárából került hosszú, kalandos uton gróf
széchenyi ferenc tulajdonába. ha ezt az utat nem is ismerjük,
a térkép azonossága annál nyilvánvalóbb, mivel a csil-
lagászati időt éppen a nagy király udvari csillagásza, regiomon-
tanus határozta meg, aki pápai megbízásból az esztergomi érsek
udvarában a naptárreformen munkálkodott. regiomonstanus a térkép
készítése idején itáliában járt és könnyen találkozhatott az
anconai mesterrel, annál is inkább, mivel akkoriban ancona és
magyarország között szoros kapcsolat volt, másfelől mátyás udva-
rában tartózkodott unokaöccse, francesco benincasa diplomata és
humanista, aki sűrűn megfordult esztergomban is. az ő révén is
hozzájuthatott a térképraajzoló a tengerhajózásban forradalmat je-
lentő felfedezéshez, amelyet ezen az egyetlen térképen használt fel.
/mti/

9.40/a

- 8 -

bb 12. házfelügyelők - munkabrigádokban, - átmeneti otthon a háztar-
tási alkalmazottaknak

i hi/gg vm sr

1963. január 25.

a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetéhez a
legkülönbözőbb foglalkozású emberek tartoznak, közöttük a házfelügye-
lők és a háztartási alkalmazottak is. a szakszervezet most megvizsgál-
ta életkörülményeiket és érdekes adatokat gyűjtött helyzetükről.

a házfelügyelők száma országosan mintegy huszezer. a szakszer-
vezet gondot fordít politikai nevelésükre. ennek egyik figyelem-
reméltó eredménye, hogy a házfelügyelők körében is létrejöttek az
első munka-brigádok. a tizennegyedik kerületi házfelügyelési igazgató-
ságnál 12 olyan brigád van, amelynek tagjai a lakók bevonásával
az épületen belüli társadalmi munkákra vállalkoznak, óvják a közös-
ségi tulajdont, elősegítik a lakók szocialista együttélését, tá-
mogatják a betegség miatt, vagy más okból segítségre szoruló ház-
felügyelőket. a szakszervezet helyesli ezt a kezdeményezést, s a
jövőben is hathatósan segíti a házfelügyelők munka-brigádjait.

a háztartási alkalmazottakkal is a többi dolgozó rétegekhez
hasonlóan törődik a szakszervezet. kéthetenként előadásokat tartanak,
továbbá munkásakadémiát szerveztek számukra. a háztartási alkalmá-
zottak részére átmeneti otthont tart fenn a szakszervezet. itt első-
sorban azok laknak, akik betegség, vagy munkahely-csere miatt ideig-
lenesen nem dolgoznak. csekély térítés ellenében az otthonban ellá-
tást kapnak, kulturált körülmények között élnek.

a háztartási alkalmazottak szervezeti élete elmarad a többi
dolgozó rétegektől. sérelmeikkel azonban nyugodtan fordulhatnak
a szakszervezethez, amely készségesen képviseli az ő érdekeiket is.
egyébként megállapították, hogy a háztartási alkalmazottak részéről
felmerült munkaügyi panaszok száma egyre csökken, s ezeket a szak-
szervezeti csoport közbelépésére legtöbbször sikerül orvosolni./mti/

bb 14. új magyar műszaki siker: biogázzal is működő diesel-motor

i tz/tm vm vg

1963. január 25.

a biogáz hasznosítására dolgozott ki új módszert sándor imre
gépészmérnök, a budapesti műszaki egyetem gázgépek és autómobilok
tanszékének adjunktusa.
/folyt. köv./
9.50/a

11 ✓

- 9 -

bb 11. a széchenyi könyvtárban van a 15. század egyik legmó-
dernebb, térképe - mátyás király birtokában volt az első nyilt-
tengeri hajózásra is alkalmas tengerészeti térkép?

i ms/tm/m/sr

1963. január 25.

a múzeumalapító gróf széchenyi ferenc könyvtárából 1802-ben
ritka érdekességű térképgyűjtemény került a magyar nemzeti muzeum-
ba. ma is a kéziratárban őrzik ezt a tengerészeti térképgyűjte-
ményt, amelyet a 15. század legkiválóbb térképkészítője, az anconai
gratiosus andrea benincasa készített. a nagyhirű térképész minden
munkáját számon tartja a tudományos szakirodalom, ennek az 1474-ben
készült térképgyűjteménynek külön érdekessége, hogy - az abban a
korban készült térképek közül egyedül feltűnteti a csillagászati
időt is, ez azért fontos, mert a csillagászati idő akkoriban 9 nap-
pal eltért a naptártól, márpedig a csillagászati idő ismerete
nélkül lehetetlen meghatározni a nyílttengeren járó hajók hely-
zetét. ez volt az oka, hogy abban a korban a hajózás a part-
vonalak mentén történt, a nyílt tengernek csak egy-két bátor
hajós mert nekivágni.

ács tivadar, a kitűnő író-történész feltételezése szerint a
széchenyi könyvtárban őrzött példány eredetileg mátyás király
könyvtárához tartozott. ezt a véleményét arra alapítja, hogy az
egykorú és későbbi szakirodalom szerint mátyás királynak volt
benincasától készített térképe minthogy az összes
benincasa térképeket számontartja a szakirodalom, és ennek a tér-
képnek a hitelessége kétségen felül áll, bizonyosra vehető,
hogy mátyás király könyvtárából került hosszú, kalandos uton gróf
széchenyi ferenc tulajdonába. ha ezt az utat nem is ismerjük,
a térkép azonossága annál nyilvánvalóbb, mivel a csil-
lagászati időt éppen a nagy király udvari csillagásza, regiomon-
tanus határozta meg, aki pápai megbízásból az esztergomi érsek
udvarában a naptárreformon munkálkodott. regiomonstanus a térkép
készítése idején itáliában járt és könnyen találkozhatott az
anconai mesterrel, annál is inkább, mivel akkoriban ancona és
magyarország között szoros kapcsolat volt. másfelől mátyás udva-
rában tartózkodott unokaöccse, francesco benincasa diplomata és
humanista, aki sűrűn megfordult esztergomban is. az ő révén is
hozzájuthatott a térképraajzó a tengerhajózásban forradalmat je-
lentő felfedezéshez, amelyet ezen az egyetlen térképen használt fel.
/mti/

-. -

9.40/a

- 8 -

bb 12. házfelügyelők - munkabrigádokban, - átmeneti otthon a háztar-
tási alkalmazottaknak

i hi/gg vm sr

1963. január 25.

a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetéhez a
legkülönbözőbb foglalkozású emberek tartoznak, közöttük a házfelügye-
lők és a háztartási alkalmazottak is. a szakszervezet most megvizsgál-
ta életkörülményeiket és érdekes adatokat gyűjtött helyzetükről.

a házfelügyelők száma országosan mintegy huszezer. a szakszer-
vezet gondot fordít politikai nevelésükre. ennek egyik figyelem-
reméltó eredménye, hogy a házfelügyelők körében is létrejöttek az
első munka-brigádok. a tizennegyedik kerületi házfelügyelési igazgató-
ságnál 12 olyan brigád van, amelynek tagjai a lakók bevonásával
az épületen belüli társadalmi munkákra vállalkoznak, óvják a közös-
ségi tulajdont, elősegítik a lakók szocialista együttélését, tá-
mogatják a betegség miatt, vagy más okból segítségre szoruló ház-
felügyelőket. a szakszervezet helyesli ezt a kezdeményezést, s a
jövőben is hathatósan segíti a házfelügyelők munka-brigádjait.

a háztartási alkalmazottakkal is a többi dolgozó rétegekhez
hasonlóan törődik a szakszervezet. kéthetenként előadásokat tartanak,
továbbá munkasakadémiát szerveztek számukra. a háztartási alkalmá-
zottak részére átmeneti otthont tart fenn a szakszervezet. itt első-
sorban azok laknak, akik betegség, vagy munkahely-csere miatt ideig-
lenesen nem dolgoznak. csekély térítés ellenében az otthonban ellá-
tást kapnak, kulturált körülmények között élnek.

a háztartási alkalmazottak szervezeti élete elmarad a többi
dolgozó rétegekétől. sérelmeikkel azonban nyugodtan fordulhatnak
a szakszervezethez, amely készségesen képviseli az ő érdekeiket is.
egyébként megállapították, hogy a háztartási alkalmazottak részéről
felmerült munkaügyi panaszok száma egyre csökken, s ezeket a szak-
szervezeti csoport közbelépésére legtöbbször sikerül orvosolni./mti/

bb 14. új magyar műszaki siker: biogázzal is működő diesel-motor

i tz/tm vm vg

1963. január 25.

a biogáz hasznosítására dolgozott ki új módszert sándor imre
gépészmérnök, a budapesti műszaki egyetem gázgépek és autómobilok
tanszékének adjunktusa.
/folyt. köv./
9.50/a

11 ✓

- 9 -

/bb 14. új magyar....1.folyt./vm

eredménye főleg azért jelentős, mert a biogáz igen „bőven termő”, olcsó energiaforrás. felszabadul a városi szennyvizből, a korhadó növényzetből, az istállótrágyából, stb. ha a mezőgazdasági termelés hulladékait - a növények szárát, a mák-gubót, a bab, a borsó hüvellyét, a kukorica szárát és csutkáját stb. - nem égetnék el, vagy nem hagynák a tarlón elpusztulni, hanem az istállótrágyával együtt egyszerű, zárt erjesztőkamrába gyűjtenék, ott hosszabb-rövidebb idő alatt minden emberi beavatkozás nélkül is egyrészt kitűnő trágyává, másrészt biogázzá alakulnának át.

egy mázsa istállótrágyából 40-45, egy mázsa mezőgazdasági hulladékból pedig 160-200 köbméter biogázt lehet „kitermelni”, s ugyanakkor az eddiginél több és jobb trágyát is nyerünk. a biogáz fűtőértéke köbméterenként legalább 5.200-5.600 kiló kalória, vagyis körülbelül 7 deciliter benzinnel, vagy benzollal egyenértékű. egyet len köbméterével egy négytagú család egész napi ételmét lehet megfőzni, 100 liter tej pasztörizálásához 1.8 köbméter kell belőle. 9 köbméterrel pedig 1000 liter 10 celsius-fokos vizet lehet 50 fok-ra felmelegíteni. csupán a mezőgazdaság körülbelül 15-20 millió köbméter biogázt termelhetne hazánkban, jelenleg azonban az egészet engedjük a levegőbe.

felhasználását a jövőben jelentős mértékben elősegítheti sándor imre kísérleteinek eredménye. nemrég ugyanis sikerült egy diesel-motort kisebb módosítással úgy átalakítani, hogy a továbbiakban már tetszés szerint lehet akár nyersolajjal, akár biogázzal járni.

felhasználásával egy-egy mezőgazdasági nagyüzem maga termelhetné meg egész energia-szükségletét. mégpedig olyan mennyiségben, hogy ne csak az öntözőberendezés energia-igényét, a baromfinevelő, a takarmányszárító, a melegház stb., valamint a magánháztartások fűtési és főzési gázszükségletét fedezze, hanem - esetleg egy dinamó közbeiktatása révén - elektromos energiával is elláthatnák a gazdasági épületeket és a lakóházakat./mti/

bb 22. kislelud sándor három ismeretlen levele a kaposvári állami levéltárban

vid fm/tné vm fm

1963. január 25.

a kaposvári állami levéltárban az egyik családi levéltár rendezése közben kislelud sándor három eddig ismeretlen levelét találta meg dr. kanyar józsef, a levéltár vezetője, a birtok ügyével kapcsolatos leveleket 1837-1844 között írta kislelud sándor.
/mti/

9.55/a

- 10 -

bb 15. február második felében tárgyalnak ideai terveikről az ipari üzemek dolgozói

isl/tr/m/vg

1963. január 25.

az előző évekhez hasonlóan az ideai terveket is valamennyi üzemben megtárgyalják a dolgozókkal, kikérik véleményüket a munka módszereinek javításához. a tervismertető termelési értekezletek a szot-tól kapott tájékoztatás szerint az éves feladatok tisztázása és a tavalyi mérlegek elkészítése után február közepén kezdődnek és körülbelül két hét alatt bonyolódnak le. még januárban valamennyi szakszervezet kidolgozza az ideai szocialista munkaverseny irányelveit, amelyekben elsősorban a műszaki színvonal, a termelékenység és az önköltség javításához kérik a dolgozók segítségét. tekintve, hogy a műszaki fejlesztés az idén az egyik legfontosabb feladat, arra lehet számítani, hogy újabb műszaki és komplex-brigádok alakulnak és csatlakoznak a szocialista brigádok mozgalmához.

a helyi feladatokat majdnem tízezer termelési értekezleten vitatják majd meg. tanácskozásokon újabb javaslatok várhatók a műszinttervek bővítéséhez, a már kidolgozott tervek végrehajtásához. mivel a termelési terveket csak indokolt esetben, a minisztérium jóváhagyásával szabad telteljesíteni, most elsősorban a termelékenység, az önköltség és a műszaki színvonal javításával összefüggő felajánlásokra lehet számítani. máris több kezdeményezés történt az új gyártmányok kibocsátásának gyorsítására, az üzemek közötti kooperáció javítására, szocialista szerződések jönnek létre egyes ipari üzemek között, szerződést kötött több üzemünk a belkereskedelemmel és a külkereskedelemmel a határidők pontos megtartására./mti/

bb 15. takarékszövetkezetek segítik az évi jövedelem kifizetését a körös-vidék termelészövetkezeteiben

vid/j/m/ie

1963. január 25.

a körös-vidék termelészövetkezeteiben a nyáron a takarékszövetkezet segített az előlegfizetésben. az előlegosztáskor a takarékszövetkezetek jól képzett pénzügyi szakemberei alkalmazkodtak a termelészövetkezeti tagok idejéhez, s így mindenki gyorsan, sorbanállás nélkül kapta kézhez a pénzt. a tapasztalatok alapján a békés megyei termelészövetkezetek a zárszámadás idejére már 14 takarékszövetkezettel kötötték megállapodást. a tótkomlói takarékszövetkezet kiküldi munkatársait a termelészövetkezeti központokba, ahol a földjáraadékkal együtt több mint 3 millió forintot osztanak szét gyorsan, szakszerűen. a körösvidéki takarékszövetkezet 3 termelészövetkezetben vállalta a kifizetést: a szarvasi, a deványai és a gádoszi szintén több gazdaságnak segít ebben a fontos munkában./mti/

10.00/a

- 11 -

/bb 14. új magyar...1.folyt./vm

eredménye főleg azért jelentős, mert a biogáz igen „bőven termő”, olcsó energiaforrás. felszabadul a városi szennyvízből, a korhadó növényzetből, az istállótrágyából, stb. ha a mezőgazdasági termelés hulladékait - a növények szárát, a mák-gubót, a bab, a borsó hüvellyét, a kukorica szárát és csutkáját stb. - nem égetnék el, vagy nem hagynák a tarlón elpusztulni, hanem az istállótrágyával együtt egyszerű, zárt erjesztőkamrába gyűjtenék, ott hosszabb-rövidebb idő alatt minden emberi beavatkozás nélkül is egyrészt kitűnő trágyává, másrészt biogázzá alakulnának át.

egy mázsa istállótrágyából 40-45, egy mázsa mezőgazdasági hulladékból pedig 160-200 köbméter biogázt lehet „kitermelni”, s ugyanakkor az eddiginél több és jobb trágyát is nyerünk. a biogáz fűtőértéke köbméterenként legalább 5.200-5.600 kiló kalória, vagyis körülbelül 7 deciliter benzinnel, vagy benzollal egyenértékű. egyet len köbméterével egy négytagú család egész napi ételmét lehet megfőzni, 100 liter tej pasztörizálásához 1.8 köbméter kell belőle. 9 köbméterrel pedig 1000 liter 10 celsius-fokos vizet lehet 50 fokra felmelegíteni. csupán a mezőgazdaság körülbelül 15-20 millió köbméter biogázt termelhetne hazánkban, jelenleg azonban az egészet elengedjük a levegőbe.

felhasználását a jövőben jelentős mértékben elősegítheti sándor imre kísérleteinek eredménye. nemrég ugyanis sikerült egy diesel-motort kisebb módosítással úgy átalakítani, hogy a továbbiakban már tetszés szerint lehet akár nyersolajjal, akár biogázzal jártni.

felhasználásával egy-egy mezőgazdasági nagyüzem maga termelheti meg egész energia-szükségletét. mégpedig olyan mennyiségben, hogy ne csak az öntözőberendezés energiáigényét, a baromfivetést, a takarmányszárítót, a melegház stb., valamint a magánháztartások fűtési és főzési gázszükségletét fedezze, hanem - esetleg egy dinamó közbeiktatása révén - elektromos energiával is elláthatnák a gazdasági épületeket és a lakóházakat./mti/

- . -

bb 22. kiskalud sándor három ismeretlen levele a kaposvári állami levéltárban

vid fm/tné vm fm

1963. január 25.

a kaposvári állami levéltárban az egyik családi levéltár rendezése közben kiskalud sándor eddig ismeretlen levelét találta meg dr. kanyar józsef, a levéltár vezetője. a birtok ügyével kapcsolatos leveleket 1837-1844 között írta kiskalud sándor.
/mti/

- . -

9.55/a

- 10 -

11 ✓

PK

bb 13. február második felében tárgyalnak idej terveikről az ipari üzemek dolgozói

isl/tr/m/vg

1963. január 25.

az előző évekhez hasonlóan az idej terveket is valamennyi üzemben megtárgyalják a dolgozókkal, kikérik véleményüket a munka módszereinek javításához. a tervismertető termelési értekezletek a szótól kapott tájékoztatás szerint az éves feladatok tisztázása és a tavalyi mérlegek elkészítése után február közepén kezdődnek és körülbelül két hét alatt bonyolódnak le. még januárban valamennyi szakszervezet kidolgozza az idej szocialista munkaverseny irányelveit, amelyekben elsősorban a műszaki színvonal, a termelékenység és az önköltség javításához kérik a dolgozók segítségét. tekintve, hogy a műszaki fejlesztés az idej az egyik legfontosabb feladat, arra lehet számítani, hogy újabb műszaki és komplex-brigádok alakulnak és csatlakoznak a szocialista brigádok mozgalmához.

a helyi feladatokat majdnem tízezer termelési értekezleten vitatják majd meg. tanácskozásokon újabb javaslatok várhatók a műszinttervek bővítéséhez, a már kidolgozott tervek végrehajtásához. mivel a termelési terveket csak indokolt esetben, a minisztérium jóváhagyásával szabad telteljesíteni, most elsősorban a termelékenység, az önköltség és a műszaki színvonal javításával összefüggő felajánlásokra lehet számítani. máris több kezdeményezés történt az új gyártmányok kibocsátásának gyorsítására, az üzemek közötti kooperáció javítására. szocialista szerződések létrejöttére egyes ipari üzemek között, szerződést kötött több üzemünk a belkereskedelemmel és a külkereskedelemmel a határidők pontos megtartására. /mti/

- . -

bb 15. takarékszövetkezetek segítik az évi jövedelem kifizetését a kőrös-vidék termelőszövetkezeteiben

vid/j/m/ie

1963. január 25.

a kőrös-vidék termelőszövetkezeteiben a nyáron a takarékszövetkezet segített az előlegfizetésben. az előlegosztáskor a takarékszövetkezetek jól képzett pénzügyi szakemberei alkalmazkodtak a termelőszövetkezeti tagok idejéhez, s így mindenki gyorsan, sorbanállás nélkül kapta kézhez a pénzt. a tapasztalatok alapján a békés megyei termelőszövetkezetek a zárszámadás idejére már 14 takarékszövetkezettel kötötték megállapodást. a tótkomlói takarékszövetkezet kiküldi munkatársait a termelőszövetkezeti központokba, ahol a földjáraadékkal együtt több mint 3 millió forintot osztanak szét gyorsan, szakszerűen. a kőrösvidéki takarékszövetkezet 3 termelőszövetkezetben vállalta a kifizetést: a szarvasi, a deványai és a gádoroszi szintén több gazdaságnak segít ebben a fontos munkában. /mti/

- . -

10.00/a

- 11 -

11 ✓

bb 17. a dolgozó nő jogvédelmére bizottság alakult a pest megyei nőtanács mellett

i áe/gk vm fm

1963. január 25.

a pest megyei nőtanács jogügyi bizottságot alakított, hogy a megye nődolgozóit segíthesse vitás ügyek megoldásában. a bizottság jogvédelmet nyújt a hozzá fordulóknak munkaügyi, család és gyermekvédelmi ügyekben. célja, hogy teljesen felszámolja az esetleg előforduló szabálytalanságokat, mert még megtörténik, hogy egyes mezőgazdasági üzemekben a nők hátrányosabb elbírálásban részesülnek, sőt az is, hogy kevesebb bért kapnak ugyanazért a munkáért, mint a férfiak.

a bizottság tagjai a ügyészek, bírák, a gyámhatóság, a vöröskereszt, a termelőszövetkezeti tanács képviselői - segítséget nyújtanak az alkoholizmus miatt szétdult családok életének rendezéséhez, a magukra maradt idős nők helyzetének megjavításához, a gyermekek örökbefogadása és állami gondozásba vétele körüli vitás helyzetek tisztázásához. ismeretterjesztő előadásokat rendeznek munkaügyi családjogi kérdésekről és minden hónapban ingyenes jogi tanácsadást is tartanak./mti/

- . -

bb 18. kutatók és termelési szakemberek közös munkájának eredményeként ötven százalékkal növelhető a fuvatott bitumen gyártása

vid te vm ki

1963. január 25.

a zalai kőolajipari vállalatnál ma már ötvenféle minőségű bitument állítanak elő. a népi demokratikus országokon kívül ausztriától burmáig, körülbelül 15 tőkés ország vásárolja a zalai bitument

különleges jó tulajdonsága elsősorban rugalmassága miatt a külföldi vásárlók egyre nagyobb mértékben keresik az ugynevezett fuvatott bitument. a nagy kereslet készítette a szakembereket új, gyorsabb előállítási módszer kidolgozására. a vállalat szakemberei és a magyar ásványolaj-és földgázkísérleti intézet kutatói közös laboratóriumi és üzemi kísérlet-sorozatot végeztek katalizátoros bitumenfuvatásra. a kísérletek sikerre vezettek. a katalizátoros rendszer meggyorsítja a bitumen előállításának folyamatát, s így körülbelül ötven százalékkal több fuvatott bitumen állítható elő a jelenlegi berendezésekkel. a zalai kőolajipari vállalatnál a következő években sorra kerülő rekonstrukciónál figyelembe veszik ezt a lehetőséget is./mti/

- . -

10.09/a

- 12 -

bb 16. a művelődésügyi tárca idei költségvetése meghaladja a 5.5 milliárd forintot, 500 millióval több a tavalyinál

i vt/hné/m/sr

1963. január 25.

a tárca ez évi költségvetéséről tájékoztatták az mti munkatársát a művelődésügyi minisztériumban. elmondották, hogy kormányzatunk a nemzeti jövedelemből egyre nagyobb összegeket fordít kulturális kiadásokra, oktatási, - népművelési célokra. bizonyítéka ennek, hogy a tavalyihoz képest több mint 500 millióval - csaknem 10 százalékkal - emelkedett a költségvetési előirányzat, amely meghaladja az 5.5 milliárd forintot. az összeg döntő többsége az alsó-, a közép- és a felsőfokú oktatás fejlesztését szolgálja.

a költségvetés növelésének eredményeként óvodáinkban, - az előző évihez viszonyítva - 8700-zal több kisgyermeket helyezhetünk el. 1963-ban lehetővé válik több mint négyszáz újabb általános iskolai osztály nyitása, s csaknem ötszázzal a napközis csoportok számának növelése. a középiskolákban mintegy hatszázzal lesz több osztály, a diákotthonokban hétszázzal emelik a bentlakó fiatalok számát, 1500-zal pedig az olyan tanulószobásokét, akik étkeztetésben is részesülnek.

különösen nagy gondot fordít a kormányzat arra, hogy - az iskola-reform céljainak megfelelően - kellő számú, korszerű szemléltető és munkaeszköz, felszerelés is segítse a tanulóifjúság gyakorlati képzését. az ilyen jellegű beszerzési kereteket - amelyekből jelentős összeget fordítanak óvodai berendezésekre, játékokra is - 20 százalékkal emelték. az oktatófilm-ellátásának javítására 400.000 forintot meghaladó összeggel többet irányoztak elő.

ugyancsak növekedett a gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények költségvetési előirányzata. ez évben egyebek közt befejeződnek a kőszegi gyógypedagógiai intézet felújítási munkái. itt a kiadások fedezésére, s az ellátás javítására 1.2, a főtí gyermekvárosban 1.9 millió forinttal biztosít a tárca nagyobb összeget a múlt évinél.

a művelődésügyi minisztériumhoz tartozó felsőoktatási intézmények költségvetése majdnem 80 millióval növekszik. ez lehetővé teszi, hogy biztosítsák a szükséges oktatói létszámot, valamint technikai segédmunkaerők beállítását az egyetemeken, főiskolákon, a tanító- és óvónőképzőkben. jelentős összeggel támogatja a tárca az egyetemi oktatókat, hogy tudományos munkájukat évkönyvben megjelentethessék. a mérnökök továbbképzésére csaknem egymillió forinttal fordítanak többet ez évben, mint 1962-ben. a felsőoktatási intézmények megnövekedett költségvetési előirányzata módot ad arra is, hogy anyagi téren - ösztöndíjban, tanulmányi segélyekben - az előző évinél fokozottabb segítséget nyújtson a tárca a hallgatóknak. /folyt. köv./

10.15/a

- 13 -

16. /a művelődésügyi ... 1. folyt./ m

a tudományos kutatások támogatására a minisztérium költségvetésében 24 millió forintot irányoztak elő. /mti/

...-

bb 20. milyen fagyokat bírnak ki a gyümölcsfák? - a zöldtrágya mint meleg takaró - permetezéssel, meszeléssel a fagykár ellen

1963. január 25.

i cs/j/m/le

az idei kemény tél nemcsak az őszi vetéseket viseli meg, hanem a házikertek, az üzemi gyümölcsösök faállományát is erős próbára teszi. a földművelésügyi minisztérium ültetvényterv vállalatánál tájékoztatásul elmondották, hogy a fagy iránt legérzékenyebb gyümölcsfaj nálunk a perzsiából származó őszibarack, ugyancsak könnyen „megfázik”, a kajszli, a mandula és a szőlő is. ezek a 20 fokosnál keményebb fagyokat nehezen vészelik át, s a virágrügyeiket rendszerint megtizedeli a zord idő. a fagyveszély különösen a könnyű, homokos talajokon telepített őszibarackosokat fenyegeti, ahol a fák rendkívül gyors növésűek, s a szövetek lazábbak, mint a hegyvidékieké. ezeken a területeken - például szatymaz környékén - igen fontos, hogy a gyökerek védelmére ősszel zöldtrágyából takarót képezzenek a fák tövében, továbbá, hogy „megkössék”, a havat. a tapasztalatok szerint a zöldtrágya-takaró a föld fagyási mélységét 20-25 centiméterrel csökkenti. legedzettebb gyümölcsféléknél a szilva, de viszonylag jól bírják a hidegebb teleket az almástermésű gyümölcsfélék, valamint a diófák, a ribiszke és a köszmétebokrok.

gyümölcsöseinket, a fagy rendszerint a tél vége felé károsítja leginkább, amikor nagy a hőmérséklet ingadozása: a napsütötte helyeken plusz 15 fokig emelkedik a hőmérő higánya, s napszállta után mínusz 10-15 fokig süllyed. ilyenkor a felmelegedett fákban az addig kocsonyás állapotban levő sejtnedvek folyóssá válnak, majd hirtelen megfagyva, erősen kiterjednek és szétrombolják a szöveteket. a cseresznye-, a meggy-, sőt ritkábban az alma-, a körte- és a szilvafa törzse felhasadozik: az őszibaracknál és a kajszinál a hasadás ritkán következik be, a megromcsolt szövetek azonban elhalnak. védekezésül egyes vidékeken a nagyüzemi gyümölcsösökben már ősszel mészkénlével vastagon bepermetezik a fákat. a mészréteg ugyanis visszaveri a napsugarakat, csökkenti a hőingadozást a faszövetekben. ugyanezt a célt szolgálja a házikertekben a meszelés. ezekre a védelmi munkákra enyhe, fagymentes időt kell várni, hogy a permetlé, illetve a mészréteg rászáradjon a fák kérgére. a fagykárt szenvedett gyümölcsösök koratavaszai metszésénél számítani kell a fák erős regeneráló képességére: amíg rügyfakadás után ki nem alakul a végleges helyzetkép, nem szabad kivágni vagy megcsonkítani a „fagyott”, fákat. /mti/

...- 14 -

10.25/a

1120

1221

bb 19. kenderrostból - „lenszövet”, - a szegedi kendergyár és a tudomány együttműködése

vid te vm k1

1963. január 25.

dél-magyarország legnagyobb textilgyára, a szegedi kenderfonó, az idén is számos kutatóintézettel vette fel a kapcsolatot, hogy a tudomány segítségével az eddiginél is jobb és finomabb fonalat adjanak a szövőüzemeknek.

a textilipari kutató intézettel közösen eredményes kísérleteket folytatnak, amelyek alapján a viszonylag durva kenderrostokból a lenárukhoz hasonló anyagokat lehet majd gyártani. a kenderanyagot különleges főzőberendezésben kezelik és a finomszálu fonalat a szovjetunióból nemrég kapott gyűrűsfonógépen fonják meg. kísérletképpen már készítettek kenderből olyan jóminőségű vásznakat, törölközőket, amelyek vetekszenek az importált lenből gyártott cikkek finomságával.

ez év eleje óta a szegedi tudományegyetem kolloidkémiai intézetének munkatársaival is együttműködnek. olyan vegyi eljárás kidolgozására törekszenek, amelynek eredményeként az eddiginél jobb, szebb és simább fonalat állíthatnak majd elő. /mti/

...-

bb 23. dr. hajdu gyula alapítványa dr. doktor sándor születésének századik évfordulójára

i vid fm vm fm

1963. január 25.

1964-ben emlékeznek meg dr. doktor sándor születésének századik évfordulójáról. a magyar munkásmozgalom kiemelkedő értelmiségi harcosa a századfordulótól 1921. augusztusáig pécsen tevékenykedett.

az évforduló alkalmából dr. hajdu gyula budapesti egyetemi tanár dr. doktor sándor egykori harcostársa most 20.000 forintos alapítványt helyezett letétbe a pécsi városi művelődési ház javára, azaz a céllal, hogy két évenként hirdesse meg a középiskolások doktor sándor-pályázatát. az összeg kamataiból azokat a diákokat jutalmazták, akik a pécsi munkásmozgalom, illetve a város történetével kapcsolatban a legjobb pályamunkákat készítették.

a díjat legelőször 1964. január 4-én, dr. doktor sándor születésének századik évfordulóján adják ki. /mti/

...-

10.30/a

- 15 -

1120

KK

bb 24. több mint félmilliárd forintot költenek az idén a komárom megyei bányák fejlesztésére

vid/te/m/ki

1963. január 25.

komárom megyében az idén a tavalyinál is nagyobb összeget költenek a bányászat fejlesztésére. a dorogi, az oroszlányi és a tatabányai szénvidéken egyaránt összpontosítják a beruházásokat. kevés új létesítményhez kezdenek hozzá, hogy a már épülőknél előbb elkészüljenek és hasznat hozzanak a népgazdaságnak. az oroszlányi beruházások az új kétszáz megawattos hőerőmű szénellátását biztosítják, folytatják a már működő 21-es akna feltárását és az épülő 23-ason is a bányabeli munkák kerülnek az idén előtérbe. tatabányán az új 15/c aknán megkezdik a lejtősakna építését, több régi akna élettartamát hosszabbítják meg azzal, hogy megóvják a vízbetörés veszélyétől, illetve új mezőket kapcsolnak be a termelésbe. dorogon a 21-es akna már az idén szén ad, míg a 19-es aknán az idei beruházásokkal a jövő évi termelést készítik elő.

mindhárom bányavidéken jelentős összeget költenek a zavartalan termelés feltételeinek megteremtésére. dorogon több mint hatvanmillió forintot fordítanak vízvédelemre. üzembe helyezik a tokod-dorogi szállítási koncentráció egy részét és megkezdik a hozzátartozó anna-völgyi koncentráció építését. tatabányán új központi gépműhelyt építenek. oroszlányon megkezdik a napi 450 vagon szén feldolgozására alkalmas palatörőmű automatizálását. bekapcsolják ide a pusztavámi bányákhoz vezető kőtélpályát, mert a pusztavámi szén is az erőmű hasznosítja majd.

a három szénmedence fejlesztésére az idén 535 millió forintot fordítanak. /mt1/

...

bb 39. kisállattenyésztési kiállítás nyílt gyomán

vid/tm/m

1963. január 25.

gyomán pénteken az mhs székházában nagyszabású kisállattenyésztési kiállítás nyílt. a földművelésszövetkezet háziállattenyésztői társulása, a disz- és postagalambtenyésztők, valamint a helyi és az endrődi termelők szövetkezetek 300-nál több fajbaromfit, nyulat és galambot mutatnak be. a bögyös, bóbítás, hófehér és tarka galambok között számos olyan példányt láthatnak az érdeklődők, amelyek korábban nemzetközi kiállításokon nyertek különböző díjat. a kisállattenyésztés hasznosságáról, szórakoztató jellegéről helyben adnak tájékoztatást a galambászok, a nyulattenyésztők és a baromfigondozók. a kiállítást három napig tartják nyitva. a legjobb egyedek gondozóit díjazza a helyi földművelésszövetkezet. /mt1/

10.50/a

- 16 -

bb 26. kétmilliárd forint ráfizetés után kilencmillió forint haszon - 50 tag „visszavétele”, a zárszámadó közgyűlésen - hozzáértő vezetéssel, ösztönző jövedelemelosztással egy év alatt a jók közé került négy gyenge termelősövetkezet

vid ö kz vm 1e

1963. január 25.

az 1962-es, aszálytal, az ország egyes vidékein erős jégveréssel, áradással sújtott esztendő gazdasági eredményeit összegező zárszámadások adatai különösen figyelemreméltók azzal kapcsolatban, hogy hogyan kamatozik parasztságunknak az erők összefogása, a közös munka, maga a termelősövetkezet, mint gazdálkodási forma. a zárszámadások adataira épített válasz e tekintetben egyértelmű, a gazdaságilag és szervezetenként szilárd közös gazdaságok sikerrel vették fel a küzdelmet még az időjárási nehézségekkel is: jövedelmük általában elérte sok esetben meg is haladta a tervezett szintet. még inkább ebbe az irányba mutat az, hogy az ország nagyon sok olyan termelősövetkezte, amelyet tavaly tavalyelőtt, vagy az ezeket megelőző, sokkal jobb időjárású években még a gyengék között tartottak számon, a jók esetenként a legjobbak színvonalára emelkedtek. mivel az időjárás, s általában a külső okok ez esetben nem magyarázhatják a változást, nyilvánvalóan a szövetkezeteken belül történt valami olyasmí, ami végülis magasabb munkaegységértékben, a közös vagyon gyarapodásában fejeződik ki. ez a belső változás, mint a beérkezett jelentésekből kiderül, két ponton a legnyilvánvalóbb: javult a vezetés színvonala és a premizálás, a különböző ösztönző jövedelemelosztási formák bevezetésével a szövetkezeti gazdák anyagilag még közvetlenebbül érdekeltté váltak a közös munkában.

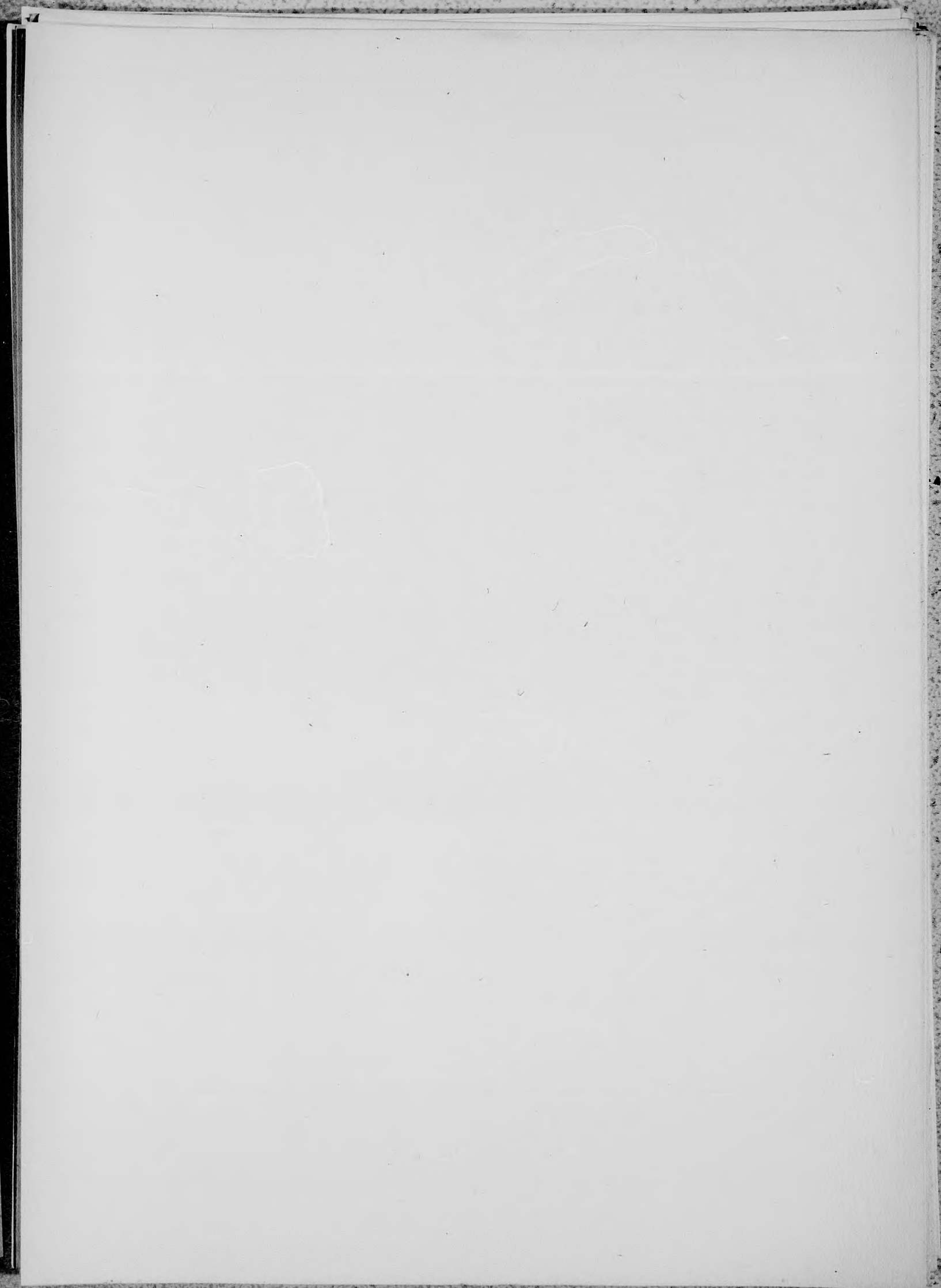
szabolcs-szatmár megyében, a sóstóhegyi vörös csillag termelősövetkezet gazdasági eredményeinek javulása is e két okra vezethető vissza. ez esetben különösen érdekes, hogy ez a közös gazdaság korábban a vidék leggazdagabb termelősövetkezete volt. kitűnő földjük, 260 hold gyümölcsösük, 70 hold szőlőjük, az egész környéken híres állatállományuk bőségesen jövedelmezett. a törés 1957-ben egy vezetőségváltozással együtt következett be. ezt az évet már ráfizetéssel, mérleghiánnyal zárták. a vezetők egymást váltogatták, s a gazdaság közben tovább gyengült. a mérleghiány évről-évre növekedett, s 1961-ben elérte a két millió forintot. ekkor már csak adósság volt a bankszámlájukon. a tagok közül mintegy százan más megélhetési lehetőség után néztek.

/fo lyt. köv./

10.55/a

- 17 -

RA

/bb 26. kétmillió.....1.folyt./vm

1962-ben, ilyen előzmények után került új, kitűnően képzett szakemberekből álló vezetőség a gazdaság élére. először is eltávolították a szövetkezetből a rossz szellemet tápláló rendbontókat. a megmaradt tagok szorgalmas munkáját korszerű termelési eljárások alkalmazásával tették még hatékonyabbá. széleskörűen, a termelés minden ágában érvényesítették az anyagi érdekeltség elvét: az össztermés 10 százalékát és a többlettermés 50 százalékát adták ki prémiumként. a célt el is érték. a családtagok bekapcsolódásával mindig minden munkát időben és jó minőségben végeztek el. az eredmény még a legmagabiztosabbakat is meglepte: az előző évi két millió forintot ráfizetés helyett 9 millió forintnyi haszonnal zárták az évet. nem kevés a termelőszövetkezetben az olyan tag, akinek a közösből származó havi jövedelme eléri a 3.000 forintot. a nagy változás nem maradt hatástalan azokra sem akik korábban bizalmukat veszítve elhagyták a termelőszövetkezetet. már a zárszámadási közgyűlésen ötvenen kérték és nyerték is el újrafelvételüket. azóta újabb ötven volt tag kérte a felvételét.

új munkaszervezés, a premizálás bevezetése okozott gyökeres változást békés megye egyik éve óta leggyengébbnek számító közös gazdaságában, a békési szabadság termelőszövetkezetben is. az anyagi érdekeltség érvényesítésével sikerült elérni egyrészt a családtagok bekapcsolódását a közös munkába, másrészt a tagok teljesítményének növekedését. a zárszámadás adatai szerint 1962-ben, a megelőző évihez viszonyítva, a tagok átlagosan 70 munkaegységnek megfelelő munkával többet végeztek. ezzel - ilyen mennyiségű többet munkával - ebben a szövetkezetben éppen a rossz időjárású 1962. évben sikerült először jövedelmezővé tenni a növénytermelést. a növénytermelésből származó jövedelem nemcsak elérte, de mintegy 700.000 forinttal meg is haladta a tervezettet. a munkaegység értéke ilyen módon - noha ugyanakkor közös vagyonuk is mintegy másfél millió forinttal gyarapodott és az esedékes állami hiteleket hiánytalanul visszafizették - csaknem duplája az 1961.évének.

somogyban a szőlői kossuth termelőszövetkezet zárszámadása okozott hasonló meglepetést. ebben a szövetkezetben 1961-ben 16-18 mázsa kukorica termelt egy-egy holdon. 1962-ben - rosszabb időjárású viszonyok mellett - a kukorica hozama elérte a 30 mázsát. hasonlóképpen figyelemreméltó, hogy ők is éppen az elmúlt, mindvégig rendkívül kedvezőtlen időjárású évben teljesítették túl először árueértékesítési tervüket.
/folyt. köv./

11.07/a

- 18 -

RS

/bb 26. kétmillió.....2.folyt./vm

munkaegységük értéke 10.26 forinttal magasabb az előző évinél. a változás „titkát”, ők is az anyagi érdekeltség érvényesítésével, a premizálás bevezetésével magyarázzák. ennek köszönhető, hogy az olyan tagok, akik korábban még idegenkedtek a közös munkától, az elmúlt évben már rendszeresen résztvettek benne.

ál. ... munkaerőhiánnyal küzdött, s az 1961-es évet 30.000 forintot meghaladó mérleghiánnyal zárta hajdu-bihar megye egyik leggyengébb közös gazdasága, a téglási új élet termelőszövetkezet. a kapálatlan kukoricát „megette”, a gaz, s hasonló okokból - munkaerőhiány miatt - nem boldogultak az állattenyésztéssel sem. a probléma természetesen nem volt véletlen. a község lakói nem bíztak a vezetőségben, nem szívesen alapozták megélhetésüket a rosszul vezetett közös gazdaságra. a szabócs megyei sóstónehégyre hasonlóan itt is több mint százán kerestek másutt, többségükben ipari üzemben munkát. a változást - mégpedig egyetlen év alatt - itt is az új hozzáértő vezetés, az új, a nagyüzemi követelményeknek megfelelő munkaszervezés, s a premizálás bevezetése hozta meg. visszajöttek az elvándorlók, bekapcsolódtak a közös munkába a családtagok. nem volt több munkaerő-probléma, a kukoricát háromszor kapálták meg, s idejében végeztek minden más mezei munkával. a bizalom és a szorgalom bőségesen kamatozott. az aszály ellenére jóval többet termeltek mint a megelőző esztendőben. a zárszámadás adatai igen világosan tükrözik ezeket az eredményeket. „kigazdálkodták”, az elmúlt évi igen tetemes mérleghiányt, több mint egy millió forint értékű beruházással gyarapították a közös vagyont s még így is 30 forintot felül fizetnek minden munkaegységre./mti/

- . -

bb 40. a lottó nyerőszámai

tm vm

1963. január 25.

a sportfogadási és lotto igazgatóság tájékoztatása szerint a dunaujvárosi bartók béla kulturházban megtartott lottósorsoláson a 4.játékhéten az alábbi nyerőszámokat húzták ki:

2, 3, 12, 78, 88

a január havi szelvények közül a második hét szelvényei vesznek részt az 1963. január 28-1 tárgynyeremény sorsoláson./mti/

- . -

11.19/a

- 19 -

RS

bb 27. újabb politechnikai műhelyek a zalai iskolákban

vid/fm/tné/m/fm

1963. január 25.

zala megyében az általános iskolások 55 százaléka vesz részt gyakorlati oktatásban, a szülői munkaközösségek, a tanácsok és az üzemek segítségével politechnikai műhelyeket létesítenek azokban az iskolákban, ahol gyakorlati oktatás folyik. torma-földén a lovászi olajbányászok segítségével a napokban készült el a fa- és fém-megmunkáló műhely, bánokszentgyörgy községben pedig most építenek politechnikai termet, a zalaegerszegi zrinyi miklós gimnázium kőműves-szakközépiskolai osztályának tanulói maguk építik 60 személyes gyakorlóműhelyüket. a megyei tanács egy-millió forinttal segíti a gyakorlati műhelyeket létesítő iskolákat. /mti/

...-

bb 28. négyezer tatabányai fiatal teljesítette az ifjuság a szocializmusért mozgalom követelményeit

vid/fm/tné/m/fm

1963. január 25.

a kisz tatabányai városi bizottsága értékelte az ifjuság a szocializmusért mozgalom múlt évi eredményeit. megállapították, hogy a városban négyezer ifju teljesítette a követelményeket. közülük kétezren már az előző évben is résztvettek a mozgalomban, s így most már a jelvény második fokozatát érdemelték ki. a mozgalom különösen a husz éven aluliak körében népszerű. a négyezer részvevő egynegyede lány, illetve asszony.

a jelvénytulajdonos munkásfiatalok példamutatóan helytáltak a termelésben. a tatabányai üzemekben 110 ifjusági brigád dolgozik, s közülük már 41 nyerte el a szocialista brigád címet. a bányász-csapatok szerződésben vállaltak kötelezettséget egyes feladatok sürgős megoldására. fellendült a fiatalok körében az ujitómozgalom is: tavaly, 48 javaslatukat fogadták el, s ezek csaknem 200.000 forint haszonnal jártak.

a tatabányai fiatalok ezenkívül több mint 62.000 óra társadalmi munkával segítették városuk fejlesztését. /mti/

...-

- 20 -

11.25/a

PKL

bb 29. több mint kétszázötven üzemi feladat megoldására várnak javaslatokat az idén a diósgyőri kohász ujitóktól

vid/te/m/ki

1963. január 25.

a lenin kohászati művekben a múlt évben 1.300 javaslatot valósítottak meg s az ujitások haszna túlhaladja a 31 millió forintot, ez kerekén ötmillió forinttal több az előző évinél.

az idén több mint 250 üzemi feladat megoldására várnak javaslatot a gyár dolgozóitól, ujitóitól, a könnyvalakba foglalt feladatterveket többszáz példányban már kiosztották a dolgozók között, ezenkívül termelési tanácskozásokon, brigádértekezleteken, a gyár üzemi lapjában is rendszeresen ismertetik a megoldásra váró feladatokat, az ujitók munkájának elősegítésére, az egyes feladatok kivitelezésére, tapasztalt műszaki, illetve fizikai dolgozókat jelölték ki. /mti/

...-

bb 31. 10-12 százalékkal olcsóbban dolgoztak a tsz-ek közös építő vállalkozásai szolnok megyében

vid/j/m/ie

1963. január 25.

hetven millió forint értékű építkezést végzett az elmúlt évben a tervezettnél 10-12 százalékkal olcsóbban a termelészövetkezetek 10 közös építő vállalkozása szolnok megyében. a közös vállalkozások építőbrigádjainak munkáját többek között az tette olcsóbbá, hogy tervszerűen dolgoztak, felkutatták a helyi anyagforrásokat és igyekeztek egyszerűbb tervek alapján építkezni, a törökszentmiklósi tsz-ek közös vállalkozása például mintegy 8 millió forint értékű munkát végzett az elmúlt esztendőben. többek között 32 vagon terményt befogadó magtárt, 11 háromszáz férőhelyes sertéshizlaldát, 4 tizvagonos kukoricagórét hoztak tető alá. ebben az évben, megfelelő szakemberekkel megerősítve, már hozzáfognak nagyobb arányú öntözőtelep építéséhez is. a tervek szerint mintegy 15 millió forint értékű öntözőtelepet építenek meg a környék szövetkezeti gazdaságainak, a tunkerei tsz-ek önálló közös vállalkozása több mint 4 millió forint értékű gazdasági épületet emelt egy év alatt. a helyi igények ki-elégítése mellett az idén már segítenek a környék városaiban és községeiben is. /mti/

...-

11.30/a

- 20 -

PKL

bb.36. „kettő plusz egy,, oktatás ezer baranyai tsz-tag részére
vid/j/m/ie 1963. január 25.

a baranyai falvakban a felszabadulás óta körülbelül 4000 parasztember szerezte meg az „ezüstkalászos gazda,, oklevelet, a

kétéves tanfolyam befejezése után azonban nem volt módjuk tanulmányaik folytatására, tudásuk tökéletesítésére, a tavaly éppen csak megkezdődött mezőgazdasági szakmunkásképzés az idei télen viszont már széleskörűvé vált. ebben az évben mintegy 1000 termelőszövetkezeti tag kapcsolódik be az új rendszerű mezőgazdasági szakmunkásképzésbe: a „kettő plusz egy,, oktatásba, ez azt jelenti, hogy a szövetkezeti gazdák, akik 2 évig ezüstkalászos tanfolyamra jártak, a harmadik évben elvégzik a szakmunkásképző-tanfolyamot. Ily módon a hároméves tanulás eredményeként valamilyen speciális szakmát sajátíthatnak el parasztemberek. a megyei tanács mezőgazdasági osztálya a téli és a tavaszi hónapokra összesen 30 szakmunkásképző tanfolyamot szervezett, illetve szervez az „ezüstkalászos gazda,, oklevelet szerzett tsz tagok számára. siklóson máris folyik 200 öntözéses növénytermelő szakmunkás képzése, szederkényben pedig rövidesen megnyílik a növényvédőszaktanfolyam, amelyen 120 szövetkezeti gazda vesz részt.

a „kettő plusz egy,, oktatás mellett ezen a télen vezették be a szakmunkásképzés legújabb, legkorszerűbb formáját. ez esetben az általános jellegű ezüstkalászos tanfolyam helyett már az első évtől speciális képzésben részesülnek a hallgatók. egyelőre pécsent és siklóson működik baromfitenyésztő szaktanfolyam. /mti/

bb 37. tizenkét tantermes középiskola épül székesfehérvárott
vid/fm/tné/m/fm 1963. január 25.

székesfehérvárott az idén új középiskola építését kezdik meg. az ybl miklós lakónegyed szomszédságában létesítendő 12 tantermes iskolát 1964. szeptemberében adják át rendeltetésének. /mti/

11.35/a

- 21 -

bb 21. megalakult a fejér megyei muzeumok baráti köre
vid fm/tné vm fm 1963. január 25.

székesfehérvárott megalakult a fejér megyei muzeumok baráti köre. az alakuló ülésen dr. fitz jános, a fejér megyei muzeumok igazgatója ismertette a kör feladatait. elmondotta, hogy nemcsak székesfehérvárott, hanem a megye más területein is alakulnak helyi csoportok a muzeumi munka társadalmi támogatására. elsőnek csákvárott jött létre ilyen csoport.

a fejér megyei muzeumok baráti körének elnöke, dr. töttő jános, a sárbogárdi járási tanács vb. elnöke. /mti/

bb 25. értékes vizügyi kiadvány szolnok megyéről
vid te vm ki 1963. január 25.

szolnok megye vízföldtana és vizellátása címmel értékes kiadvány jelent meg. a dr. urbancsek jános, az országos vizkutató és kutató vállalat főgeológusának szerkesztésében megjelent, ötszáz oldalas kiadvány értékes adatokat szolgáltat az egész alföld vízföldtanához. /mti/

bb 30. botfüggőnyt alkalmaznak a komlói kossuth-bánya frontfejtéseiben
vid te vm ki 1963. január 25.

a komlói bányák omlasztásos fejtéseiben a kőzet hullás fel-fogására széldezkák helyett sikerrel használják a dróttal összefogott botokból készült, úgynevezett botfüggőnyt. így az értékebb, a falparban is jól hasznosítható széldezkákból jelentős mennyiséget takarítanak meg. /mti/

bb 42. a sikos, jeges utak gyors szórására a fővárosi köztisztasági hivatal pénteken husz automata homokszóró autót állított forgalomba
t hbj/te vm ki 1963. január 25.

a téli hónapokban beigazolódott, hogy kisebb havazások, ónososók idején a fővárosi köztisztasági hivatal legsürgősebb feladata a főutvonalak, a forgalmas utcák gyors felszórása. /folyt. köv./

11.40/a

- 23 -

/bb 42. a sikos.....1.folyt./vm

néha egy-két óra alatt kell 1.800 kilométer hosszú utat felszórni - különösen ha a reggeli órákban esik ónos eső, vagy hó -, hogy az autóbuszüzem a forgalmat folyamatosan fenntarthassa. eddig a szórást kézi erővel végezték, illetve teherautókról hintették szét a salakot. homokot, ami nagyon szaporátlan munka. időnként a tefu nem is tudott elegendő teherautót a fővárosi köztisztasági hivatal rendelkezésére bocsátani.

a hónap elején bekövetkezett nehézségeken okulva, a fővárosi tanács végrehajtóbizottságának utasítására a fővárosi köztisztasági hivatal 20 automata homokszóró-autót alakított ki, mégpedig úgy, hogy az öntözőkocsikról ideiglenesen leemelték a viztartályt s helyére platót és automata homokszórót helyeztek.

az automata homokszóró egyszeri rakodással 3 kilométer hosszú utat hint be sózott homokkal, mégpedig 3.8 méter szélességben, egyenletesen.

a kocsikat pénteken reggel megtekintette veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtóbizottságának elnöke. ez alkalommal a fővárosi tanács közmű és szolgáltatási igazgatósága a fővárosi köztisztasági hivatal műszaki vezetőivel megbeszélést is tartott a köztisztasági munka további gépesítéséről, korszerűsítéséről. az új automata homokszóró kocsik pénteken már a főváros főutvonalaiban eredményesen hintették az uttestet, amire a kisebb havazás miatt nagy szükség volt./mti/

- . -

bb 33. községi fürdő közepéből

vid fm/tné vm fm

1963. január 25.

zalaszentgróton tisztasági fürdőt építenek a községfejlesztési alapról és társadalmi munkával. a fürdőépület elkészítését a lakosság 25.000 forint értékű munkával segítette. már csak a fürdőszobák berendezése van hátra. a tervek szerint az év első felében megnyitják a zalaszentgróti fürdőt./mti/

- . -

11.47/a

- 24 -

bb 38. Ülést tartott a kpvdssz központi vezetősége

t tó/tm/m

1963. január 25.

a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége pénteken a szakszervezet jókai utcai székházában ülést tartott. résztvett az ülésen tausz ifj. nos belkereskedelmi miniszter is.

a központi vezetőség megtárgyalta a szakszervezet 1960. novemberében, a 28. kongresszus óta végzett tevékenységét. a beszámoló előadója ligeti lászló főtitkár volt. szász ferencné titkár a szakszervezet idei feladatairól tartott beszámolót.

a központi vezetőség elhatározta, hogy a szakszervezet 29. kongresszusát 1963. március 16-17 -én tartják. /mti/

- . -

bb.41. előbbre hozzák a Lottó jutalomSORsolását

a/my

1963. január 25.

a következő jutalomSORsolásra a január havi szelvények közül a második hét szelvényeit húzták ki. a Lottó tárgynyeményeket mindezideig a hónap első péntekén, a számsorsolással egyidejűleg tartották. a sportfogadási és Lottó igazgatóság döntése szerint a két sorsolást most különválasztják: a Lottó nyerőszámokat változatlanul péntek délelőtt húzzák ki, a tárgynyemény-sorsolást viszont a hónap első péntekét megelőző hétfőn.

a tárgynyemény-sorsolás időpontjának megváltoztatása a fogadók érdekét szolgálja. a nyertes szelvények bemutatásának határideje ugyanis változatlanul a jutalomSORsolásban résztvevő szelvények kibocsátását követő hónap 20. napja marad, így a játékosnak több nap áll rendelkezésére a határidő lejártáig a szelvény bemutatására. ezt a sorsolási módot már januárban bevezetik, ami azt jelenti, hogy a januári Lottószelvényekre jutó tárgynyeményeket február 1./ péntek/ helyett január 28-án, hétfőn sorsolják a közkekedési klubban, budapest, 6. csengery utca 68. reggel 9 órai kezdettel./mti/

- . -

11.53/a

- 25 -

bb 32. 12.500 holddal növekszik az idén a körös-vidéki termelőszövetkezetek öntözött területe

vid j vm ie

1963. január 25.

a körös-vidék termelőszövetkezetei ez évben 12.500 holddal nagyobb területet öntöznek, mint tavaly, s így 40.000 holdon hasznosítják a körösök, a holtágak és a csatornák vizét. az öntözés fejlesztésére 39 millió forintot fordítanak, amiből többek között 66 esőtető-berendezést vásárolnak, s többszáz holdon éoitenek öntözőtelepet. a dobozi petőfi tsz-ben például 500 holdon épül felületi vízvezető-hálózat, a dévaványai aranykálász tsz-ben pedig 400 holdon. a beruházási összeg egy részét a szövetkezetek csatormányító ekék és egyéb felszerelések vásárlására szánják, hogy menet közben ne legyen fennakadás az öntözés munkájában. a 40.000 hold öntözése több ezer vagon takarmányterméstöbbletet biztosít a körös-vidék termelőszövetkezeteinek./mt1/

- . -

bb 34. látogatják a családokat, ápolják az egyedül élő idős embereket a veszprém megyei egészségügyi állomások munkatársai

vid sze vm fm

1963. január 25.

veszprém megye községeiben és üzemeiben 668 egészségügyi állomás három-és félezer munkatársa őrködik a lakóhelyek és a munkahelyek tisztasága felett. az elmúlt évben több mint ötvézezer családot látogattak meg, s többek között ellenőrizték, megfelelő-e a gyermekek otthoni környezete. közülük több mint ezren vettek részt házi ápolóképző tanfolyamokon, s a tanultakat körzetükben hasznosítják. több helyen, mint például káptalantótiban, tótvázsonyban és csopakon az állomás munkatársai ápolják az egyedülálló idős, beteg embereket. az elmúlt évben 157 rászorultat helyeztek el a megye szociális otthonaiban, a vöröskereszt megyei szervezete jelenleg 130 tanfolyamon képez egészségügyi szakembereket és még az idén minden községben létrehozza az egészségügyi állomást./mt1/

- . -

12.15/a

- 26 -

Ma

bb 44. fodrászati kiállítás nyílt budapestén - tájékoztató a szakma fejlődéséről - hogyan terjesztik ki a fodrász szolgáltatásokat a legkisebb falvakra

t sztr/m/vg

1963. január 25.

vasárnap kezdődik 10 ország részvételével budapestén a kétnapos nemzetközi fodrászverseny. szombaton a vidéki szakemberek tartanak tapasztalatcserét, pénteken pedig megnyílt az okisz népköztársaság uti bemutató termében a szakma fejlődését bemutató termében a szakma fejlődését bemutató kiállítás. a látogatók itt bepillantást nyerhetnek a frizuradivat történetébe, s a műhelyszerűen kialakított új berendezések megismertetik milyen korszerű felszereléseket kapnak a fodrászatok. ezeket a felszereléseket nagy sorozatokban gyártják s szétszedhető, kisebb egységeikkel izléseesen be lehet rendezni a legkisebb falusi, vagy tanyai fiókokat is.

emesz györgy, a budapesti szolgáltatóipari kisközv elnöke tájékoztatójában elsősorban a vidéki „fehér foltok”, eltüntetésével foglalkozott. az ötéves terv végéig a legkisebb falvakban és a tanya-központokban is kisebb műhelyeket nyitnak, vagy „gördülő fodrászatok”, keresik fel hetenként meghatározott időpontban a lakosságot. tavaly budapestén 16 és félmillió, országsszerte pedig 33 millió vendég kereste fel a szövetkezeti fodrászatokat. vidéken jelenleg 1383 fodrászatuk működik, s el szeretnék érni, hogy az ötéves tervidőszak végére több mint 2.500 fiókkal rendelkezzenek a vidéki tsz-ek./mt1/

- . -

e m b a r g o: este 22 óráig !

bb 46. dobi istván üdvözlő távirata az indiai köztársaság nemzeti ünnepére

k /küm/hné/m

1963. január 25.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke az indiai köztársaság nemzeti ünnepé alkalmából táviratban üdvözölte s. radhakrisnan-t, az indiai köztársaság elnökét. /mt1/

- . -

13.30/a

- 27 -

Ma

bb 35. vándorfodrászatot állítanak fel kecskeméten

vid te vm ki

1963. január 25.

a kecskeméti fodrászatoknak hetenként sokszáz tanyai látogatója van. a városi fodrász ktsz. ezért úgy határozott, hogy vándorfodrászatot állít fel, amely rendszeresen járja majd a környező tanyavilág központi telepelt. erre a célra fodrászautót állítanak üzembe. a vándorfodrászat rövidesen elindul első útjára./mti/

bb 43. megkezdtek a vitamindus „erdei„ szörpök árusítását

i n. j/ j vm ie

1963. január 25.

a nagyvásártelepre és a hámán kató téri piacra pénteken 14 vagon és 33 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 1 vagon tojás, 2 vagon vágott baromfi, 4 vagon citrom és 7 vagon narancs.

az állami élelmiszerboltok megkezdtek a vitamindus „erdei„ szörpök árusítását. az egyliteres málnaszörpöt 31.70, a félliteres 17.60, a 0.35 literes 12.50, a 0.65 literes 23.50 forintért lehet vásárolni. a szederszörpöt és a somszörpöt 12.80, a szamócaszörpöt 14.80 forintért árusítják./mti/

bb 45. időjárásjelentés

tm/m

1963. január 25.

a meteorológiai intézet jelenti január 25-én, pénteken 13 órakor:

felhős, párás, idő

az északnyugatról áramló enyhébb óceáni légtömegek tovább szivárognak délkelet felé és lassan kiszorítják az ott uralmon lévő hideg levegőt. a két légtömeg találkozásánál hószállingózások, kisebb havazások léptek fel. tegnap a hőmérséklet legmagasabb értéke koppenhágában már elérte a plusz 2, brüsszelben és berlinben a 0, prágában és bécsben a mínusz 4, budapestben a mínusz 5 fokot. ugyanakkor belgrádban napközben sem volt mínusz 15, szófiában mínusz 14 foknál magasabb hőmérséklet. hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet volt. sok helyről jelentettek kisebb havazásokat, a csapadék azonban legtöbb helyen nem érte el a mérhető mennyiséget. a nap általában 2-5 órán keresztül sütött, de voltak helyek, mint mint például a főváros, ahol nem volt napsütés. napközben az ország északnyugati és délkeleti határszéle között igen nagy hőmérséklet-ellentét mutatkozott. déli 12 órakor például sopronban mínusz 2, ugyanakkor szegeden mínusz 20 fokos hőmérsékletet mértek. ez a nagy hőmérsékleti ellentét ma hajnalra kissé mérséklődött.

/folyt. köv./
13.45/a

- 28 -

bb 45. /időjárásjelentés ...1. folyt./ m

reggel 4 órakor sopronból mínusz 3, szegedről pedig mínusz 15 fokos hőmérsékletet jelentettek. a hótakaró vastagsága a hegyeken alig változott. ma délelőtt 10 órakor az ország egész területéről havazásokat jelentettek. budapestben csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke mínusz 7.5 fok volt, a sokévi átlagnál 5.9 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet mínusz 7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 772 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szombat estig: felhős, párás idő. főleg a mai nap folyamán sokfelé kisebb havazás. mérsékelt, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet az ország északnyugati felében mínusz 3-7, délkeleten mínusz 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet általában mínusz 1-5, délkeleten mínusz 5-9 fok között. a duna vizállása ma reggel 221 centiméter. /mti/

bb 47. az idény ezredik vendégét fogadták pénteken a harkányi „tsz-üdülő„-ben

vid j vm ie

1963. január 25.

a gyógyhatású fürdőjéről híres harkány a termelőszövetkezeti dolgozók egyik nagy üdülőhelyévé vált az utóbbi években. 1960 óta minden télen a szövetkezeti gazdák százainak nyújt pihenést és gyógyulást. a vendégek - jobbra időse, reumában szenvedő asszonyok és férfiak - 10-10 napot töltenek itt ingyenesen. a szállás, az étkezés, a fürdés és az orvosi vizsgálat költségeit teljes egészében a tsz-tagok biztosítási és önszegélyező csoportja viseli.

pénteken kedves házi ünnepség zajlott le a harkányi baranya szállóban. katona józsef szállodavezető köszöntötte az újonnan érkezett vendégeket, a 98 bács-kiskun, fejér és somogy megyei szövetkezeti gazdát, köztük az 1962-63-as téli idény ezredik üdülő vendégét: özvegy hanák józsefné baracsi tsz-tagot. hanákné ötvennégy éves, két gyermeke és három unokája van, s mint mondotta, most üdül életében először.

a harkányi „tsz-üdülő„ március végéig, a mezőgazdasági munkák megindulásáig fogad vendégeket. a következő két hónap alatt még mintegy félezer szövetkezeti gazda pihen harkányban./mti/

13.55/a

- 29 -

bb 48. cukoripari kgst-tanácskozás budapesten

k to/tm vm vg

1963. január 25.

a kgst könnyű-és élelmiszeripari állandó bizottságának cukoripari és külkereskedelmi szakértőkből álló munkacsoportja január 22-25 között budapesten tanácskozott. a bolgár, a cseh-szlovák, a lengyel, a magyar, az ndk-beli, a román, a szovjet szakemberek megtárgyalták az exportra szánt cukor egységes minősége meghatározási módszereinek és osztályozásának kérdéseit. a tanácskozás anyagát a rendező magyar fél készítette elő.

a tanácskozásokról készült jegyzőkönyvet - amelyet az állandó bizottság elé terjesztenek - pénteken írták alá./mti/

bb 49. fontos intézkedések a főváros levegő-szennyezettségének csökkentésére - 75 új üzlet nyílik az idén budapesten - sajtóértekezlet a fővárosi tanácsnál

t zs/tm/m/tm

1963. január 25.

dr. pesta lászló, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese pénteken sajtóértekezleten ismertette a levegő tisztaságáról szóló tanácsi rendelet fontosabb előírásait. elmondta, hogy a budapesti levegőt szennyező források feltárására és megszüntetésére széleskörű akció kezdődött. a kerületi tanácsok egészségügyi osztályai például pontos nyilvántartásba vették, illetve veszik azokat az ipari üzemeket és egyéb munkahelyeket, amelyek füsttel, korommal, kéndioxiddal és más, az egészségre káros gázokkal, anyagokkal rontják környezetük levegőjét. a közegészségügyi és járványügyi állomás szakemberei érzékeny műszerekkel rendszeresen mérik a levegő-szennyezettséget a pályaudvarok, az üzemek, az autóbussz-végállomások és a forgalmasabb közlekedési gócok környékén. valamennyi nagyobb budapesti útzemben ugynevezett levegő-felelőst bíztak meg azzal, hogy figyelemmel kísérelje a tüzelési és a gyártási technológiát, s időben közbe lépjen, javaslatokat tegyen a megengedettnél nagyobb mértékű szennyezés megszüntetésére.

a levegő tisztaságáról szóló rendelet számos egyéb intézkedésre is kötelezi az érdekelteket. az előírások szerint például a lakóépületekben és az ipari létesítményekben egyaránt folyamatosan kicserélik a hibás fűtőberendezéseket. a házkezelési igazgatóságok minden kerületben javító-brigádokat szerveznek, amelyek a füstöt ontó rossz, előnytelen hatásfokkal tüzelő kályhákat gyorsan rendbehozzák. /folyt. köv./

14.15/a

- 30 -

/bb 49. fontos.....1.folyt./vm

az illetékesek felülvizsgálják azt is, milyen lehetőségek vannak a távfűtési hálózat bővítésére, kiterjesztésére, már az idén kilenc nagy épületet, illetve háztömböt bekapcsolnak a hálózatba, s a következő években ezt a munkát folytatják. ellenőrzik azt is, hol vannak az előírásosnál alacsonyabb gyárkémények, s ezeknek üzemeltetőit kötelezik majd, hogy a szükséges méretűre építhessék a kéményeket. a tanács közmű és szolgáltatási igazgatósága a házkezelési igazgatósággal együtt felméri, hogy a belvárosban milyen ütemben térhetnek át az épületek gázfűtésére.

a kiterjedt vizsgálatok, ellenőrzések alkalmával gondot fordítanak arra is, hogy megismertessék a lakossággal: hogyan kell gazdaságosan, jól fűteni. budapesten jelenleg mintegy egymillió kémény ontja a füstöt s ezek közül jónéhány a szükségesnél és a megengedettnél lényegesen több korommal, füsttel, széndioxid-dal, stb. szennyezi a főváros levegőjét. a szakemberek megállapítása szerint minden olyan helyen hibásan tüzelnek, vagy rossz fűtőberendezést használnak, ahol a kémények fekete-füstöt pipálnak, ..

a levegő-szennyezéssel kapcsolatos panaszokat, észrevételeket egyébként a kerületi tanácsok egészségügyi osztályaihoz kell eljuttatni. itt a közegészségügyi szakemberek minden bejelentést gondosan kivizsgálják, s a lehetőséghez mérten intézkednek is a szennyező gócok mielőbbi megszüntetésére.

a sajtóértekezleten ezután dr. pesta lászló a fővárosi kereskedelmének ezévi terveit, fejlesztési programját ismertette. beszámolt arról, hogy 1962-ben a budapesti üzlethálózat 4.7 százalékkal nagyobb forgalmat bonyolított le, mint a megelőző évben. az idén a szakemberek további 5.7 százalékos forgalom-emelkedéssel számolnak. jelentős összegeket költenek a boltihálózat további kiépítésére, bővítésére. az új lakótelepeken, a „fogházakon”, továbbá a külső kerületekben még meglévő kereskedelmi „fehér-foltokon”, összesen 75 üzletet - 37 élelmiszer, 25 iparcikk, 13 vendéglátóipari egységet nyitnának meg.

a forgalom lebonyolítását jelentősen gyorsító önkiszolgáló-rendszert is tovább szélesítik. jelenleg 359 üzletben alkalmazzák az új eladási formákat, az idén újabb nyolcvannal növelik az önkiszolgáló boltok számát. a tervek egyik érdekessége, hogy hét forgalmas budapesti étterem - köztük a gül-baba étterem, a tej-vendéglő, a boráros téri és a mórícz zsigmond körtéri volt népbüfé, valamint a tizenkettedik kerületi velence étterem - ugyancsak áttér az önkiszolgáló rendszerre./mti/

14.57/a

- 31 -

bb. 50. kitüntették az ország legidősebb táncosát

i vid/gg/m/fm

1963. január 25.

a békéscsabai ifjúsági házban pénteken ünnepséget rendeztek. az ország legidősebb táncosát, gavenda bélát születésének 90. és táncoktatói munkásságának 70. évfordulója alkalmából a művészeti szakszervezetek szövetsége aranykoszorus plakettjével tüntették ki. „béla bácsit”, - aki ma is törzsvendég a zenés, társas összejöveteleken - kitüntetése alkalmából számos régi tanítványa is köszöntötte. /mti/

-. -

bb. 52. kisebb hóakadályok a hajduságban

vid/te/e ki

1963. január 25.

az újabb havazás miatt hajdu-bihar megye déli részén péntek reggelre közlekedési nehézségek keletkeztek. a debreceni-szegedi közötti főközlekedési út berettyóújfalutól délre eső része nehezen járható. a komádi furta közötti összekötő út péntekre járhatatlanná vált. biharnagybajom és sárrétudvari határában a szeghalom-püspökladányi úton szintén hóakadályok keletkeztek. ezenkívül még négy összekötő útról jelentettek hóakadályt. valamennyi utszakaszon gépekkel takarítják a havat. /mti/

-. -

bb. 53. élenjáró termelészövetkezeti asszonyok találkozója békéscsabán

vid/j/e ie

1963. január 25.

békéscsabán pénteken rendezte meg a városi nőtanács az élenjáró termelészövetkezeti asszonyok találkozóját. a tanácskozáson beszámoltak arról, hogy békéscsaba hat termelészövetkezetében 450 asszony ért el kimagasló eredményeket, közülük százötvenen 400-600 munkaegységet teljesítettek. a városi nőtanács vörös vándorzászlajáért évek óta folyó versenyben most a petőfi tsz asszonyai lettek az elsők. /mti/

-. -

bb. 54. a főváros 20. kerületében tömpe Istvánt jelölték országgyűlési képviselőnek

t Lv/gk/e sr

1963. január 25.

budapest 20. kerületében, a hajtómű- és felvonógyár 2-es gyáregységének kulturtermeiben pénteken tömpe Istvánt, az mszmp központi bizottságának tagját, a magyar rádió és televízió elnökét jelölték országgyűlési képviselőnek. /mti/

-. -

16.15/n

-32-

bb. 51. új magyar találmány ittasság-vizsgálatra: az alkoholszonda pillanatokon belül kimutatja a szeszfogyasztást - rajta 1-től a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság vállalatánál az új szondával végzik az ellenőrzést

t hbj/gg/e vg

1963. január 25.

a közlekedési balesetek okainak vizsgálata azt mutatja, hogy a legtöbb bajt az ittasság, az alkoholfogyasztás okozza. pár pohár bor, egy-két „féldeci”, tömény alkohol hatására a gépkocsivezető könnyedén mellőz minden óvatosságot, s szinte gátlástalanul szegi meg a kresz-t. a közlekedési vállalatoknál már a garázsokban igyekeznek ellenőrizni, hogy a vezetés kezdete előtt a gépkocsivezető nem fogyasztott-e alkoholt. eddig erre a célra a harger-féle készülék szolgált, ez azonban nem felelt meg, mert nem elég megbízható. gyakran ittasság esetén sem színeződött el, olykor pedig alkoholfogyasztás nélkül is változást mutatott. kezelése nehézkes.

most sikerült egy olyan eszközt találni, amely egyszeriben megoldja a gyors, tökéletes, pontos ittasság-vizsgálatot. a debreceni egyetem igazságügyi orvostani intézetében dr. nagy jános professzor és zsigmond klára tanársegéd hatévi kísérletezés után olyan vizsgálati eszközt és vegyszert állított elő, amelynek kezelése egyszerű és a reagens elváltozása is megbízható. az alkoholszonda: egy üvegcső, benne vegyszer. a vegyszer eredeti színe sárga, s a kilehelt levegő hatására - ha abban alkoholtartalom van - a vegyszer barnára, sárgászöldre, kékeszöldre színeződik, az ittasság mértékének megfelelően. tíz szonda egy husz centiméter széles, husz centiméter hosszú és két centiméter magas dobozban elfér, használatához semmiféle töltésre nincs szükség, csupán a záródugót kell kihuzni és belelehelni, amennyiben valakinek a lehelletében nem volt alkoholgőz - eltérően a harger-féle folyadéktól - a szonda egyetlen egy esetben sem mutatott elszíneződést.

a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság elhatározta, hogy február 1-től ezzel az alkoholszondával végzik a felügyelete alá tartozó vállalatoknál az ittasság-vizsgálatot. veszprém megyében és debrecenben már tartottak próbát és ezeknek a vizsgálatoknak igen nagy volt a nevelő hatása. a gépkocsivezetők ugyanis tapasztalhatták, hogy a szonda pontosan kimutatja a szeszfogyasztást, jobb tehát tartózkodni az alkoholfogyasztástól.

a közúti autóközlekedés tehát már alkalmazza a szondát, az új ittasság-vizsgáló berendezés iránt azonban más intézmények és vállalatok is nagy érdeklődést tanúsítanak. például a malév, a máv, a fővárosi autóbuszüzem, több bányászati tröszt szeretné beszerezni. /mti/

-. -

16.45/n

-33-

KE

bb 50. kitüntették az ország legidősebb táncosát

i vid/gg/m/fm

1963. január 25.

a békéscsabai ifjúsági házban pénteken ünnepséget rendeztek az ország legidősebb táncosát, gavenda bélát születésének 90. és táncoktatói munkásságának 70. évfordulója alkalmából a művészeti szakszervezetek szövetsége aranykoszorus plakettjével tüntették ki. „béla bácsit”, - aki ma is törzsvendég a zenés, társas összejöveteleken - kitüntetésé alkalmából számos régi tanítványa is köszöntötte. /mti/

..-

bb. 52. kisebb hóakadályok a hajdúságban

vid/te/e ki

1963. január 25.

az újabb havazás miatt hajdu-bihar megye déli részén péntek reggelre közlekedési nehézségek keletkeztek, a debrecen-észeged közötti főközlekedési ut berettyóujfalutól délre eső része nehezen járható, a komádi furta közötti összekötő ut péntekre járhatatlanná vált, biharnagybajom és sárrétudvari határában a szeghalom-püspökladányi úton szintén hóakadályok keletkeztek, ezenkívül még négy összekötő útról jelentettek hóakadályt, valamennyi utszakaszon gépekkel takarítják a havat. /mti/

..-

bb. 53. élenjáró termelészövetkezeti asszonyok találkozója békéscsabán

vid/j/e ie

1963. január 25.

békéscsabán pénteken rendezte meg a városi nőtanács az élenjáró termelészövetkezeti asszonyok találkozóját, a tanácskozáson beszámoltak arról, hogy békéscsaba hat termelészövetkezetében 450 asszony ért el kimagasló eredményeket, közülük százötvenen 400-600 munkaegységet teljesítettek, a városi nőtanács vörös vándorzászlajaért évek óta folyó versenyben most a petőfi tsz asszonyai lettek az elsők. /mti/

..-

bb. 54. a főváros 20. kerületében tömpe Istvánt jelölték országgyűlési képviselőnek

t lv/gk/e sr

1963. január 25.

budapest 20. kerületében, a hajtómű- és felvonógyár 2-es gyáregységének kulturtermében pénteken tömpe Istvánt, az mszmp központi bizottságának tagját, a magyar rádió és televízió elnökét jelölték országgyűlési képviselőnek. /mti/

..-

16.15/n

-32-

bb. 51. új magyar találmány ittasság-vizsgálóra: az alkoholszonda pillanatokon belül kimutatja a szeszfogyasztást - február 1-től a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság vállalatátalmát az új szondával végzik az ellenőrzést

t hbj/gg/e vg

1963. január 25.

a közlekedési balesetek okainak vizsgálata azt mutatja, hogy a legtöbb bajt az ittasság, az alkoholfogyasztás okozza, pár pohár bor, egy-két „féldecit”, tömény alkohol hatására a gépkocsivezető könnyedén mellőz minden óvatosságot, s szinte gátlástalanul szegi meg a kresz-t, a közlekedési vállalatoknál már a garázsokban igyekeznek ellenőrizni, hogy a vezetés kezdete előtt a gépkocsivezető nem fogyasztott-e alkoholt, eddig erre a célra a harger-féle készülék szolgált, ez azonban nem felelt meg, mert nem elég megbízható, gyakran ittasság esetén sem színeződött el, olykor pedig alkoholfogyasztás nélkül is változást mutatott, kezelése nehézkes,

most sikerült egy olyan eszközt találni, amely egyszeriben megoldja a gyors, tökéletes, pontos ittasság-vizsgálatot, a debreceni egyetem igazságügyi orvostani intézetében dr. nagy jános professzor és zsigmond klára tanársegéd hatévi kísérletezés után olyan vizsgálati eszközt és vegyszert állított elő, amelynek kezelése egyszerű és a reagens elváltozása is megbízható, az alkoholszonda: egy üvegcső, benne vegyszer, a vegyszer eredeti színe sárga, s a kilehelt levegő hatására - ha abban alkoholtartalom van - a vegyszer barnára, sárgászöldre, kékeszöldre színeződik, az ittasság mértékének megfelelően, tíz szonda egy husz centiméter széles, husz centiméter hosszú és két centiméter magas dobozban elfér, használatához semmiféle töltésre nincs szükség, csupán a záródugót kell kihuzni és belelehelni, amennyiben valakinek a lehelletében nem volt alkoholgőz - eltérően a harger-féle folyadéktól - a szonda egyetlen egy esetben sem mutatott elszíneződést.

a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság elhatározta, hogy február 1-től ezzel az alkoholszondával végzik a felügyelők alá tartozó vállalatoknál az ittasság-vizsgálatot, veszprém megyében és debrecenben már tartottak próbát és ezeknek a vizsgálatoknak igen nagy volt a nevelő hatása, a gépkocsivezetők ugyanis tapasztalták, hogy a szonda pontosan kimutatja a szeszfogyasztást, jobb tehát tartózkodni az alkoholfogyasztástól.

a közúti autóközlekedés tehát már alkalmazza a szondát, az új ittasság-vizsgáló berendezés iránt azonban más intézmények és vállalatok is nagy érdeklődést tanúsítanak, például a malév, a MÁV, a fővárosi autóbuszüzem, több bányászati tröszt szeretné beszerezni. /mti/

..-

16.45/n

-33-

KE

bb 55. rendkívüli üléseken tárgyalják meg a népfrontbizottságok a jelöléseket

1 vid zs-di/tné szb sr

1963. január 25.

a hazafias népfront hajdu-bihar megyei bizottsága bartha jános elnökletével pénteken debrecenben rendkívüli ülésen tárgyalta meg a tanácsválasztás előkészületeit és a jelölőgyűlések tapasztalatait. a megyében és debrecenben január 23-ig 3500 jelölést tartottak, amelyen csaknem 200.000-en vettek részt.

a népfront megyei elnöksége a megyei bizottság elé terjesztette a jelölőgyűléseken javasolt országgyűlési képviselők, pótképviselők és megyei tanácsstagok névsorát. a megyei népfrontbizottság a 16 országgyűlési képviselő, 8 pótképviselő, valamint 74 megyei tanácsstag jelölésére tett javaslatot egyhangúlag elfogadta.

zala megyei népfrontbizottság pénteki ülésén veiczki ferenc, a népfront megyei titkára előterjesztette az országgyűlési képviselőjelöltek, pótképviselő jelöltek és megyei tanácsstagjelöltek névsorát. a bizottság a jelöléseket elfogadta. az országgyűlési képviselőjelöltek és pótképviselő listáját a hazafias népfront országos tanácsához, a megyei tanácsstagjelöltek névsorát pedig a megyei választókerületi bizottságokhoz továbbították.

dunaujváros 84 választókerületében befejeződtek a nagy érdeklődéssel kísért tanácstagi jelölések. a választásra jogosultaknak mintegy 20 százaléka vett részt a gyűléseken, amelyek napirendre került a város lakóinak jóformán minden gondja és terve. sok jelölőgyűlésen társadalmi munkára is tettek felajánlást a résztvevők. az önkéntes munkavállalók főként a lakóterületek környékének szembétételében működnek majd közre.

dunaujvárosban egyébként a legfiatalabb tanácstagjelölt, eszenyei lajosné gyári munkásnő, 21, a legidősebb, komáromi istván nyugdíjas, 66 éves. /mti/

--

16.44/n

-34-

bb 56. somogyi miklós a romándi lenin tsz zárszámoló közgyűlésén

vid sze sz b fm

1963. január 25.

a veszprém megyei románd községben pénteken tartották románd, bakonypéterd, bakonygyirót és gic lakóit tömörítő lenin termelőszövetkezet zárszámoló közgyűlését, amelyen résztvett somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot elnöke, vándor józsef, a veszprém megyei pártbizottság titkára, dr. bodogán jános, a megyei tanács vb. elnöke és ring ferenc, a veszprémi járási pártbizottság titkára is.

a vezetőség beszámolóját schwarcz józsef tsz-elnök ismertette. megemlítette, hogy a négy kis bakonyi falu dolgozó parasztsága által egyesített gazdaság most tartja első közös zárszámolását, egy esztendő alatt - a kezdeti nehézségek leküzdése után 4.354 holdon valóságos mintautazást sikerült kialakítaniok. idejében végzett, tervszerű munkával - az aszályos időjárás ellenére - a növénytermesztési üzemben a tervezett 7.6 millió helyett 9.6 millió forint bevételt ért el. a tsz jól kihasználta a bakonyi táj adta lehetőségeket, például a burgonya-, s ezen belül a vetőgumétermesztésre, ami több mint kétfélmillió forintot jövedelmezett. a közös gazdaság összes bevétele meghaladja a 15 millió forintot. egy-egy munkaegységre a tervezettnél 3.70 forinttal többet, 45 forintot fizetnek.

a zárszámoló közgyűlésen somogyi miklós is felszólalt. /mti/

--

bb 57. 15 évi szabadságvesztésre ítélték a feleséggyilkost

t bc/gk-lm sr

1963. január 25.

a feleséggyilkos kovács gábor bűnügyében péntek délután hirdetett ítéletet a fővárosi bíróság. a 34 éves kovács gábor rakodómunkás gyakran volt részeg, nem egyszer egész fizetését itálra költötte. amikor már nem tudott másképpen pénzt szerezni éjszaka megfojtotta alvó feleségét és reggel magához vette felesége pénzét. a szerencsétlen asszony ruháját, éráját is eladta, s a pénzt ugyancsak itálra költötte.

a fővárosi bíróság előre kitervelt módon és aljas indokból elkövetett emberölés büntetéseért 15 évi szabadságvesztésre ítélte kovács gábort. /mti/

--

17.35/n

-35-

16c

bb 58. felavatták a vegyterv új székházát

t szf/gg szb vg

1963. január 25.

péntek délután ünnepélyesen felavatták a vegyiműveket tervező vállalatnak a hungária körut és az erzsébet királyné utja sarkán emelkedő, nemrég elkészült hatemeletes, impozáns székházát.

Dr. Somló György, a vállalat igazgatója üdvözölte az ünnepség résztvevőit, akik között ott voltak a 14. kerületi pártbizottság, a vegyipari dolgozók szakszervezete, az országos tervhivatal képviselői, a nehézipari minisztérium és a vegyipar vezetői.

Czottner Sándor nehézipari miniszter avatóbeszédében átadta a vegyterv dolgozóinak a kormány üdvözlését abból az alkalomból, hogy vállalatuk fejlődésének nagyfontosságú állomáshoz érkeztek. Mint mondotta, az a gyors, erőteljes növekedés, amelyet a második ötéves terv és a húszéves távlati terv a vegyiparban előirányoz, nem valósulhatna meg a vegyterv fejlesztése nélkül. Az új székház ezer tervezőnek biztosít kedvező munkakörülményeket. Jellemző azonban a vegyipar fejlődésének ütemére, hogy a tágas, új székház tervezésének és építésének néhány esztendeje alatt máris szűknek bizonyult. Kiderült ugyanis: 1970-ig meg kell kétszerezni a vegyterv tervezési kapacitását, hogy [redacted] teljesíthesse feladatait. Ehhez pedig kicsi lesz az új székház. Ezért az idén máris megkezdik bővítését. Harmincmillió forint költséggel 16 emeletes toronyházat emelnek az Erzsébet királyné uti fronton. Ez az épület újabb ezer dolgozót fogad majd be. A városképet is díszítő, gyönyörű építmény 1965-ben készül el és a most átadott székházzal együtt a magyar vegyipar fejlesztésének biztos bázisa lesz.

A miniszter ezután átadta az új székházat Somló György igazgatónak, majd kitüntetések, jutalmakat nyújtott át az épület beruházásában, kivitelezésében kitűnt dolgozóknak. /mti/

17.40/n

-36-

ke

bb 59. halálos gázolás a dunaujvárosi országúton

vid fm/tné-lm fm

1963. január 25.

A budapest-pécsi műút dunaujvárosi szakaszán január 24-én Máté Nándor pécsi gépkocsivezető személyautóval Pécs felé haladva, elgázolta barátát Pál 52 éves termelészövetkezeti mezőort. Barát Pált a dunaujvárosi mentők kórházba szállították, ahol sérüléseibe belehalt. A gázolás ügyében megindították a vizsgálatot. /mti/

bb 60. Lyukas volt a kövezet - kártérítésre kötelezték az 5. kerületi házkezelési igazgatóságot

t bc/gk-lm sr

1963. január 25.

A Váci utca 9. számú ház bejáratában neményi Lili, az operaház művésznője a töredezett kövezeten kificamította a bokáját. A balesetet követő napokban több fellépését le kellett mondania, s az elmaradt fellépési díjért pert indított az 5. kerületi házkezelési igazgatóság ellen.

A pesti központi kerületi bíróság pénteken hirdetett ítéletet az ügyben, s a bíróság kártérítésre kötelezte a házkezelési igazgatóságot. Megállapította: a házfelügyelő már korábban jelentette az igazgatóságnak, hogy a hibás kövezetet ki kell javítani. Az igazgatóságnak számolnia kellett a helyzet veszélyességével, ennek ellenére nem végeztette el időben a javítást. /mti/

bb 61. avarkeszi Jánosnak

-lm la

1963. január 25.

A színházi dolgozók szakszervezete munkatársának temetése január 29-én délután 3 órakor lesz a Rákospalotai köztemető halottasházából. /mti/

18.36/n

-37-

ke

bb 62. m.f. sirokov, a műszaki tudományok doktora,
1963. január 25.
sze szb sr

a moszkvai egyetem aviatikai tanszékének vezetője, pénteken
délután - a tudományos ismeretterjesztő társulat vendégeként,
budapestre érkezett. m.f. sirokov a relativitás elmélet és a
kozmosz repülések címmel több előadást tart hazánkban. m/mti/
--

bb 63. időjárásjelentés
1963. január 25.
gg szb

a meteorológiai intézet jelenté január 25-én, pénteken 19
órák or:

felhős, párás idő

várható időjárás szombat estig: felhős, párás idő, több-
felé kisebb havazással, mérsékelt, változó irányú szél. vár-
ható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: általában mi-
nusz 1 - minusz 5, délkeleten minusz 5 - minusz 9 fok között.
/mti/

bb 64. közlekedési balesetek
1963. január 25.
i bc/tr-lm sr

a 20. kerületben a török flóris utca és a rózsahegy utca
kereszteződésénél borbély gábor 30 éves hajtó a tüsped kétlovas-
kocsijával nem biztosított elsőbbséget az ott áthaladó 31-es
villamosnak, s a két jármű összeütközött. a lovaskocsin utazó
szőke istván 36 éves rakodómunkás könnyű sérülést szenvedett.
a kerületi rendelőintézetben elsősegélyben részesítették.

jakab árpádné 54 éves kereskedelmi dolgozó menetközben
nem fogódzkodott egy 63-as villamoson: az üllői út és a
berzenczey utca torkolatánál elesett a kocsiban. könnyebben meg-
sérült, az istván kórházban elsősegélyben részesítették.

schlachter vilmosné 48 éves bedolgozó figyelmen kívül
ment át a 21. kerületi 2. rákóczi ferenc ut és a klapka utca tor-
kolatában, s egy hév szerelvény elütötte. az asszonyt súlyos
sérüléssel kórházba szállították. /mti/

18.50/n

-38-

bb 65. értékes társadalmi munkával segítette a borsodi
iparvidék vizgazdálkodását a magyar hidrológiai társaság
borsod megyei csoportja

vid-te szb ki
1963. január 25.

a mtesz borsod megyei intézőbizottságának egyik legré-
gibb tagegyesülete a magyar hidrológiai társaság megyei cso-
portja. a tíz éve működő csoport szakosztályaiiban és számos
munkabizottságában több mint száz vízügyi szakember tevékeny-
kedik társadalmi munkában. a karsztvizkutató szakosztály pél-
dául a bükki karsztvidéken több mint 30 zombolyt és víznye-
lőt vizsgált meg. a balneológiai szakosztály felderítette
és felmérte a megye területén található ásvány- és gyógyvize-
ket. a munkabizottságok szervezték meg, a borsodi szénbányá-
szati tröszt felkérésére, a szuhavölgyi bányák árvízvédelmi
előrejelző szolgálatát és megvizsgálták a bányavidékek kut-
jainak, valamint a bükk forrásainak vizét. ennek alapján épül
ki a borsodi regionális vízmű.

erről a sokirányú, a borsodi ipar- és karsztvidék egész
vizgazdálkodási rendszerét felölelő tevékenységről számoltak
be pénteken délután a mtesz miskolci székházában a csoport
tizéves fennállása alkalmából rendezett jubileumi ünnepségen.
az ünnepi ülésen megjutalmazták a legrégebben és legtevéke-
nyebben működő tagokat. /mti/

bb 66. ülést tartott a kneb

tm-lm sr
1963. január 25.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken ülést
tartott. tudomásul vette az elnökség beszámolóját az egyes
vizsgálatokban elért eredményekről és különböző szervezeti
intézkedésekről.

a bizottság megállapította, hogy a tavalyi témavizsgálá-
tok mintegy 20 százaléka a szociális-, kulturális-, egészség-
ügyi és kereskedelmi ellátással, a lakosságnak nyújtott szolgálta-
tásokkal, a lakosság érdekeinek közvetlen védelmével foglalko-
zott. ezen felül a népi ellenőrzéshez érkező közérdekű bejelen-
tések közül mintegy 4 000-et maguk a bizottságok vizsgáltak meg.

a kneb megvitatta és elfogadta a tőkés országok import-
jából származó produktív alkatrészekkel való gazdálkodás vizsgá-
latáról készült jelentést. /mti/

18.58/n

-39-

bb 67. átadták rendeltetésének az átépített ujbpesti iskola-
szakorvosi rendelőintézetet

t ms/hné-lm sr

1963. január 25.

a 4. kerületi jókai utcában korszerűtlen körülmények között elhelyezett iskola-szakorvosi rendelőintézetet a kerületi tanács csaknem egymillió forintos költséggel átépítette, a meglévő épülethez új szárnyat emeltek, s ezzel a helyiségek számát több mint kétszeresére növelték, a bővítés után 14-féle rendelőt bonyolíthatnak le, korszerű körülmények között. Lehetőség nyílt a gyermek idegbeteg- és szívbetegegondozó megfelelő elhelyezésére, az orvosi laboratórium bővítésére is. az intézet dolgozói megfelelő higiénés feltételek között végezhetik munkájukat, tágas ebédlő, kultúrterem, stb. áll rendelkezésükre.

az ujbpesti iskolaszakorvosi rendelő a tervek szerint mint gyermek poliklinika a jövőben gondozászerűen működik, és beillesztik az egységes gyermekgyógyászati ellátásba.

az intézetet pénteken adták át rendeltetésének. Lenkei Lászlónak, a 4. kerületi tanács vb. elnökhelyettesének és az egészségügyi minisztérium képviselőjének jelenlétében dr. teke István, a kerületi egészségügyi osztály vezetője mondott avatóbeszédet./mti/

--

bb 68. ajándékműsor a legjobb diósgyőri dolgozóknak

vid fm/tné-lm fm

1963. január 25.

a „szocialista kulturáért”, jelvénnel többszörösen kitüntetett diósgyőri művészegyüttes pénteken este a lenin kohászati művek Bartók Béla művelődési házában ajándékműsort adott a múlt évben legkiválóbb eredményeket elért dolgozóknak. a tánc- és énekkar, valamint a szólisták több mint két órán át szórakoztatták a lenin kohászati művek nagyolvasztóművének, acélművének, durvahengerművének, a vasöntődének és a huzóműhelynek, valamint a diósgyőri gépgyár üzemeinek mintegy hatszáz dolgozóját és azok hozzátartozóit./mti/

--

19.15/n

-40-

KL

bb 69. szirmai István a fiatal költők pécsi tanácskozásán

vid fm/tné-lm fm

1963. január 25.

a pécsi városi tanács és a magyar írók szövetségének rendezésében péntek délelőtt pécsen a járási tanács dísztermében megkezdődött a fiatal költők kétnapos, országos tanácskozása.

Papp Imre, a pécsi városi tanács vb. elnökhelyettese üdvözölte a találkozó több mint száz vendégét, köztük szirmai Istvánt, az MSZMP politikai bizottságának tagját, a központi bizottság titkárát, acél Györgyöt, a művelődésügyi miniszter első helyettesét, az MSZMP központi bizottságának tagját és Darvas Józsefet, a magyar írók szövetségének elnökét. ezután Kis Ferenc irodalomtörténész vitaindító előadást tartott a fiatal költők munkásságáról. a vitát délután a Pannónia szálló nagytermében folytatták.

a tanácskozás résztvevői este a városi művelődési házban találkoztak a pécsi irodalomkedvelő közönséggel, majd a városi tanács a nádor szálló kupolacsarnokában fogadást adott a vendégek tiszteletére.

a fiatal költők országos tanácskozása szombaton folytatja munkáját./mti/

--

bb 70. a diplomáciai testület vadászata

k kum hné szb sr

1963. január 25.

Szarka Károly külügyminiszterhelyettes pénteken vadászatra hívta meg a budapesti diplomáciai képviselők vezetőit. a hatvan közelében rendezett vadászatot részt vett Puja Frigyes külügyminiszterhelyettes, Petőházi Gábor földművelésügyi miniszterhelyettes és Uszta Gyula altábornagy, a magyar honvédelmi sport szövetség elnöke is. a sikeres vadászatot szívéllyes hangulatú ebéd követte./mti/

--

20.23/n

-41-

LO
KL

bb 71. rónai sándor látogatása borsodban

vid gk szb

1963. január 25.

rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke pénteken látogatást tett borsod megyében. vaskó Mihálynak, a borsod megyei pártbizottság me- zőgazdasági osztálya vezetőjének társaságában felkereste a baktakéki gépállomást és az ott folyó munkákról hosszan el- beszélgetett a vezetőkkel és a dolgozókkal. azután a gagy- vendégi állami gazdaságba látogatott, majd encsen találko- zott a járás és a község vezetőivel. rónai sándor tájékozo- dott a járás helyzetéről és értékes tanácsokat adott a to- vábbi feladatok mielőbbi elvégzéséhez. /mti/

- v e g e -

21.30/n

-42-

21.30/n
21.30/n

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főu. u. 1-7. Telefon: 159 120, 159 130

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 26.

bb 1. több mint 120 rövid filmet mutatnak be az idén - egész sor érdekes ujdonságot láthatunk a következő hetekben

i di/hné-lm sr

1963. január 26.

sokáig „mostoha gyerekként”, kezelték hazánkban a rövid- filmeket. kevés előadáson veitették a magyar és külföldi művészek ujdonságait, s még a műsorban sem tüntették fel, hogy hol, mit láthat a játékfilmen kívül a közönség. az utóbbi időben jelentő- sen megváltozott a helyzet. az idén a mintegy 160 játékfilm premi- erjével egyidejűleg több mint 120 rövidfilm is megjelenik a mozik vásznán.

az ujdonságok között ott találhatjuk a budapest filmstudio rendezőinek számos alkotását. néhány példa a következő hetek prog- ramjából: műsorra tűzik a „barangolás a kék uton”, című riport- film második részét, amely az országos kék turista jelzés nyomá- ban a borsodi hegyvidékbe kalauzolja el a nézőket. az „országut a felhők felett”, című riportfilm a légitársaság lapjait „ütötte fel”, s többek között bemutatja, hogyan segíti a technika az ember biztonságát a levegőben. a „frontbetörés”, című népszerű tudományos film alkotói azzal ismertetik meg a mozilátogatókat, hogy az időjárás milyen hatást gyakorol az emberek kedélyállapotára. beavatnak egy aránylag új tudományág, az orvosmeteorológia műhely- titkaiba is. láthatjuk a „törvények a porond felett”, című rövid- filmet. ennek képei azt szemléltetik, hogy a fizikai törvények hogyan érvényesülnek az emberi test munkájában, a mozgásban. az elméleti megállapításokat artisták illusztrálták, akik a forga- tás időtartamára áttették „székhelyüket”, az operaház színpadára. itt mutatták be a nehezebbnél-nehezebb gyakorlatukat. a „külváros”, című ujdonság a főváros egyik leggyorsabban fejlődő negyede, a volt mária valéria-telep helyén épülő városrészbe kalauzolja a nézőket. az „uton”, pedig az országutak mindennapi életéből „lesett el”, érdekes epizódokat.

/fo lyt. köv./

- 1 -

ak